

ELEKTROTEXNIKA VA MASHINASOZLIK SANOATI
SOHALARIDA KASBIY MALAKALARNI
RIVOJLANTIRISH BO'YICHA TARMOQ KENGASHI

KASBIY STANDART

**ELEKTR KO'TARGICH (LIFTLAR) LAR
MONTAJCHISI**

“Elektr ko‘targich (liftlar) lar montajchisi” kasbiy standarti 2025-yil 18-dekabrda Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha Respublika kengashi majlisining 114-son bayoni bilan tasdiqlangan “Kasbiy standart shakli” hamda Milliy malaka tizimini rivojlantirish instituti direktorining 2025-yil 19-dekabrda 55-son buyrug‘i bilan tasdiqlangan “Kasbiy standartlarni ishlab chiqish va yangilash metodologiyasi”ga muvofiq, Elektrotexnika va mashinasozlik sanoati sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo‘yicha tarmoq kengashi tomonidan ishlab chiqilgan.

KASBIY STANDART

Elektr ko'targich (liftlar) lar montajchisi

Reyestr raqami:

UZ-KS-2026-T1.0-0089

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Elektr ko'targich (liftlar)lar montajchisi kasbiy standart "Lift bo'yicha texnik", "Liftlar bo'yicha mexanik", "Liftlar bo'yicha elektromexanik", "Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor", "Elektr ko'targichlar (liftlar) montajchisi" va "Ko'tarilish mexanizmlari va liftlarga dispetcher xizmat ko'rsatish operatori" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli vazifalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

agregat – mahsulotning qismlari alohida yig'ilganiga qaramasdan to'la o'zaro almashuvchanlikka ega va shu bilan birga o'z vazifasini mahsulotda yoki mustaqil ravishda bajarish imkoniyatiga ega bo'lgan yig'ma birlik;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

detal – bu yig'ish operatsiyalari ishtirokisiz bir jinsli materialdan tayyorlangan mahsulotdir (masalan, po'latdan tayyorlangan val, quyib olingan korpus va boshqalar);

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

yig'ma birlik (uzel) – bu alohida yig'ilib va keyinchalik yig'ish jarayonida yaxlit holda ishtirok etuvchi mahsulotning tarkibiy qismidir;

yig'ma komplekt – bu mahsulotni yoki uning tarkibiy qismini yig'ish uchun ish joyiga uzatib beriladigan mahsulotning tarkibiy qismlari guruhi;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi

tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

konstruktorlik yig'ma birlik – mustaqil yig'ish sharoiti unchalik ahamiyatga ega bo'lmagan, faqat funksional ish vazifasini bajarish holatiga asoslanib loyihalangan yig'ma birlik;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

mashina – bu bir turdagi energiyani boshqa tur energiyaga aylantirish yoki biror ish bajarish uchun maqsadli harakatni amalga oshiruvchi mexanizm yoki mexanizmlar majmuasidir;

mahsulot – bu korxonada tayyorlanadigan ishlab chiqarish buyumlari yoki buyumlar to'plamidir;

mehnat funksiyasi – kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-maydagi "Elektrotexnika sanoatini yanada rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish va tarmoqning investitsiyaviy hamda eksport salohiyatini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4348-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-iyundagi "Mis va noyob metallar xom ashyosini qayta ishlashning texnologik zanjirlarini kengaytirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-295-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 10-yanvardagi "Elektrotexnika sanoatining ishlab chiqarish va eksport salohiyatini yanada oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-15-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabr "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son Qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yil 22-yanvardagi "Elektrotexnika sanoatini rivojlantirishni yangi bosqichga olib chiqishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-20-son Qarori;

Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgustdagi "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son Qarori (IFUT-2.1);

Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 16-oktabrdagi ““O‘zeltexsanoat” uyushmasining Elektrotexnika sanoatini rivojlantirish jamg‘armasi mablag‘larini shakllantirish va ulardan foydalanish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 877-son Qarori;

Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 19-avgustdagi “Ohangaron Tech Industrial” texnoparkini boshqarish direksiyasi” davlat unitar korxonasi faoliyatini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 459-son Qarori.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo‘llaniladi:

MMR – Milliy malaka ramkasi;

MMK – Mashg‘ulotlarning milliy klassifikatori;

TMR – Tarmoq malaka ramkasi.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Elektr ko'targich (liftlar) lar montajchisi	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Elektr ko'targichlar (liftlar)ni loyihalashtirish, montaj qilish, sinovdan o'tkazish va ekspluatatsiya qilish uchun tayyor holatga keltirish. Uskunalarining xavfsiz, samarali va ishonchli ishlashini ta'minlash.	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	C seksiyasi Ishlab chiqaradigan sanoat; 33 Mashina va uskunalarni ta'mirlash, texnik xizmat ko'rsatish va o'rnatish; 33.1 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarni ta'mirlash va texnik xizmat ko'rsatish; 33.11 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarni ta'mirlash; 33.11.0 Tayyor metall buyumlar, mashina va uskunalarni ta'mirlash; 33.17.9 Boshqa toifalarga kiritilmagan boshqa transport jihozlarini ta'mirlash va ularga texnik xizmat ko'rsatish; 33.20.0 Sanoat texnikasi va uskunalarni o'rnatish (montaj).	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Elektr ko'targich (liftlar) montajchisi kasbiy standarti ushbu mutaxassisning lift uskunalarini xavfsiz va sifatli o'rnatish, elektr va mexanik tizimlarni montaj qilish, ularni sinovdan o'tkazish hamda ishga tushirish jarayonlarini samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan amaliy malaka, texnik bilim va ish tajribasini belgilovchi aniq talablar, me'yorlar va qoidalarni o'z ichiga oladi.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		43220010 Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	2
		74122001 Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	3
		74122004 Liftlar bo'yicha elektromexanik	3
		74122005 Liftlar bo'yicha mexanik	3
		74122006 Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor	3
		31139003 Lift bo'yicha texnik	5

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	43220010 - Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori	A1.2	Ish o'rnini tashkil qilish	A1.01.2	Dispetcherlik uskunalarning ishlash holatini nazorat qilish
				A1.02.2	Ish o'rnida xavfsiz va qulay mehnat sharoitini ta'minlash
				A1.03.2	Xizmat davomida zarur hujjat va vositalarni tayyor holda saqlash
		A2.2	Materiallarni qabul qilish va ishlatish	A2.01.2	Dispetcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini qabul qilish va hisobini yuritish
				A2.02.2	Qabul qilingan materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish va saqlash
				A2.03.2	Mavjud materiallarni tejamkor va maqsadli ishlatishni ta'minlash
		A3.2	Lift nosozliklarini aniqlash va dispetcher ishlari sifatini nazorat qilish	A3.01.2	Lift qurilmalari faoliyatini doimiy monitoring qilish va nosozliklarni aniqlash
				A3.02.2	Aniqlangan muammolarni tegishli jurnallarga qayd etish va texnik xizmatga xabar berish
				A3.03.2	Dispetcherlik xizmatining ish sifati ustidan nazorat o'rnatish
2.	74122001 - Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	B1.3	Lift qurilmalarini texnik xujjatlarga muvofiq yig'ish va montaj qilish	B1.01.3	Lift qismlarini montaj qilish va ularni o'z o'rniga to'g'ri o'rnatilishini ta'minlash
				B1.02.3	Mexanik tizimlarning har bir bo'limi to'g'ri faoliyat ko'rsatishini nazorat qilish
				B1.03.3	Montaj jarayonida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va ish o'rnini tozalash
		B2.3	Elektr ulanishlarini bajarish va boshqaruv uskunalarini o'rnatish	B2.01.3	Lift elektr tizimining kabellarini ulash va izolyatsiya qilish
				B2.02.3	Boshqaruv paneli va boshqa elektr qurilmalarini montaj qilish va tekshirish
				B2.03.3	Elektr sxemalariga muvofiq ishlarni bajarish va signalizatsiya tizimlarini ulash
		B3.3	Mexanik va elektr tizimlarini sinovdan o'tkazish va ishga tushirish	B3.01.3	Lift tizimlarini ish holatida sinovdan o'tkazish va nomuntazamliklarni aniqlash
				B3.02.3	Nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur texnik choralarni ko'rish
				B3.03.3	Liftning barcha funksiyalari mukammal ishlashiga ishonch hosil qilish
3.	74122004 -	D1.3	Lift uskunalarini va elektr jihozlarini montaj qilish,	D1.01.3	Liftning mexanik va elektr tarkibiy qismlarini loyihaga muvofiq montaj qilish va o'rnatish

	Liftlar bo'yicha elektromexanik		ularni ishga tushirish va sinovdan o'tkazish	D1.02.3	Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv panellarini ishga tushirish va ularning to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish		
				D1.03.3	Sinov jarayonida aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish va liftning ishlashini texnik talablarga moslashtirish		
		D2.3	Liftlarning elektr va mexanik tizimlarini texnik xizmat ko'rsatish va profilaktik ta'mirlash	D2.01.3	Elektr tizimlari va mexanizmlarni muntazam tekshirish, nosozliklarini aniqlash va bartaraf etish uchun profilaktik ishlar amalga oshirish		
				D2.02.3	Lift mexanizmlari va elektr jihozlariga yog'lash, tozalash va sozlash ishlarini belgilangan reglamentga muvofiq bajarish		
				D2.03.3	Texnik xizmat vaqtida aniqlangan kamchiliklar va ta'mirga muhtoj jihozlar haqida tegishli hujjatlarni to'ldirish va xizmat guruhlariga xabar berish		
		D3.3	Liftlarda yuzaga kelgan nosozliklarni aniqlash, tezkor ta'mirlash va ishlab chiqaruvchi talablari asosida qayta sozlash	D3.01.3	Lift tizimlaridagi elektr va mexanik nosozliklarni diagnostika vositalari yordamida aniqlash		
				D3.02.3	Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi texnik reglamentlari asosida qisman yoki to'liq ta'mirlash		
				D3.03.3	Ta'mirlangan jihozlarni qayta sozlash, ishga tushirish va normal ishlashini sinovdan o'tkazish		
		4.	74122005 - Liftlar bo'yicha mexanik	E1.3	Lift uskunalarini tekshirish va favqulodda xizmat ko'rsatish	E1.01.3	Liftlarni davriy tekshirish va ko'rikdan o'tkazish
						E1.02.3	Liftning bo'linmalari va agregatlarini tozalash va moylash
E1.03.3	Favqulodda lift uskunalarining nosozliklarini aniqlash va ta'mirlash						
E2.3	Liftlarni montaj ishlarini qabul qilishni tashkil etish			E2.01.3	Lift jihozlariga xizmat ko'rsatish va vizual ko'rikdan o'tkazish		
				E2.02.5	Liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini tekshirish		
				E2.03.3	Liftlarni belgilangan vakolat doirasida tekshirish		
E3.3	Lift uskunalarini tekshirish, ta'mirlash va ishlatish			E3.01.3	Lift uskunalarini ko'rik-tekshiruvdan o'tkazish		
				E3.02.3	Liftlarning mexanik uskunalarini ta'mirlash		
				E3.03.3	Liftning elektron jihozlarining ishlashini nazorat qilish		
5.	74122006 - Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor	F1.3	Liftning elektr tarkibiy qismlarini montaj qilish va ulanish ishlarini amalga oshirish	F1.01.3	Elektr kabellari va ulanishlarni montaj qilish, ularni texnik standartlarga muvofiq o'rnatish		
				F1.02.3	Boshqaruv panellari va boshqa elektr uskunalarini to'g'ri joylashtirish va o'rnatish		
				F1.03.3	Elektr ulanishlari sifatini tekshirish va izolyatsiya holatini nazorat qilish		
		F2.3	F2.01.3	Lift elektr jihozlarining holatini vizual va texnik usullar bilan tekshirish			

			Elektr uskunalarini profilaktik tekshirish, xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarini bajarish	F2.02.3	Elektr uskunalarini tozalash, yog'lash va ehtiyot qismlarni almashtirish
				F2.03.3	Profilaktik ta'mir ishlarini reja asosida amalga oshirish va xronologiyasini yuritish
			F3.3	Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ish holatida sinovdan o'tkazish	F3.01.3
		F3.02.3			Tezkor ta'mir ishlarini bajarish va texnik hujjatlarga muvofiq sog'lom holatga keltirish
		F3.03.3			Liftni sinovdan o'tkazish, ishlashini monitoring qilish va baholash
		6.	31139003 - Lift bo'yicha texnik	G1.5	Lift uskunalari va tizimlarining texnik holatini kuzatish, profilaktik tekshiruvlarni amalga oshirish
G1.02.5	Belgilangan texnik xizmat reglamenti asosida profilaktik ko'riklarni o'tkazish				
G1.03.5	Qurilmalarning ish parametrlarini aniqlash va ularning normalarga mosligini baholash				
G2.5	Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlar asosida bartaraf etish va sozlash			G2.01.5	Elektr va mexanik tizimlarda aniqlangan muammolarni to'g'ri baholash va sabablarini aniqlash
				G2.02.5	Ishlab chiqaruvchi va ekspluatatsiya hujjatlari asosida ta'mirlash ishlarini amalga oshirish
				G2.03.5	Nosoz bo'lgan qismlarni almashtirish, yog'lash, tozalash va qayta sozlashni bajarish
G3.5	Sinovdan o'tkazish ishlarini olib borish va liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini ta'minlash			G3.01.5	Ta'mirlangan yoki xizmat ko'rsatilgan liftni barcha rejimlarda sinovdan o'tkazish
				G3.02.5	Qurilmaning xavfsizlik tizimlari va avtomatika ishlashini tekshirish
				G3.03.5	Sinov natijalarini xizmat jurnaliga qayd etish va kerakli hisobotlarni tayyorlash

IV. Kasblar xaritasi va mehnat vazifalari tavsifi

Kasbning nomi:	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mashg'ulot nomining kodi:	43221
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim.</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.

Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	tayanch o'rta ta'lim + ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Liftlar bo'yicha mexanik
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.2- Ish o'rnini tashkil qilish	A1.01.2- Dispetcherlik uskunalarining ishlash holatini nazorat qilish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Dispetcherlik uskunalarining kundalik ishga yaroqlilik holatini tekshirish
		2. Real vaqt rejimida liftlar harakatini nazorat qilish va axborotlarni qayd etib borish
		3. Avtomatik signal va ogohlantirish tizimlarining ishlashini nazorat qilish
		4. Nosozliklar aniqlanganda zudlik bilan texnik xizmat ko'rsatish bo'linmasiga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Axborot-monitoring dasturlari bilan ishlash
		Signallar va nosozlik kodlarini aniqlash va talqin qilish
		Aloqa vositalari orqali aniq va tezkor axborot yetkazish
		Texnik muammolarni dastlabki baholash va tavsiya berish qobiliyati
		Bilimlar:
		Dispetcherlik tizimlarining ishlash prinsiplari va tarkibiy qismlari
		Liftlar harakati va xavfsizlik tizimlariga oid normativ hujjatlar
		Tashkiliy va favqulodda vaziyatlarda aloqa tartibi va protokollari
		Axborotni elektron bazalarga kiritish va dasturiy interfeyslar bilan ishlash asoslari
1. Ish o'rnini mehnat xavfsizligi talablariga muvofiq tashkil etish		
2. Shaxsiy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish va ularni muntazam tekshirib borish		

	A1.02.2- Ish o'rnida xavfsiz va qulay mehnat sharoitini ta'minlash	3. Favqulodda vaziyatlarda harakat qilish tartibiga amal qilish va boshqalarga ko'maklashish
		4. Ish joyini toza, tartibli va xavfsiz holatda saqlash
		Ko'nikmalar:
		Ish joyida xavfsizlik bo'yicha vizual tekshiruv o'tkazish va muammolarni aniqlash
		Shaxsiy va umumiy himoya vositalarini to'g'ri tanlash va ulardan foydalanish
		Favqulodda holatlarda to'g'ri harakat qilish va tezkor aloqa o'rnatish
		Ish joyida sanitariya-gigiyena va ergonomik qoidalarga amal qilish
		Bilimlar:
		Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi bo'yicha asosiy qonunchilik va normativlar
		Ish joyida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatar turlari va ularning oldini olish usullari
		Shaxsiy himoya vositalarining turlari va ularning qo'llanilishi
	Yong'in xavfsizligi va evakuatsiya qoidalari	
	A1.03.2- Xizmat davomida zarur hujjat va vositalarni tayyor holda saqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Ish faoliyatiga oid hujjatlarni muntazam ravishda yangilab, tizimli saqlash
		2. Zarur asbob-uskunalar va vositalarni ishlashga tayyor holatda ushlab turish
		3. Hujjatlar va vositalarning holatini doimiy nazorat qilish
		4. Ish jarayonida foydalaniladigan vositalarni belgilangan tartibda joylashtirish va ro'yxatga olish
		Ko'nikmalar:
		Ish hujjatlarini aniqlik bilan yuritish va arxivlash
Zarur asbob-uskunalarni tayyorlash, sozlash va saqlash		
Texnik vositalarning ishlash holatini vizual va funksional tekshirish		
Tashkiliy va ishbilarmon yozuvlarni yuritishda aniqlik va tartiblilikni ta'minlash		
Bilimlar:		
Ish jarayonida talab qilinadigan texnik hujjatlar mazmuni		
Vosita va asbob-uskunalarining saqlash shartlari va texnik xizmat ko'rsatish qoidalari		
Hujjatlar aylanishi, rasmiylashtirish va arxivlashtirish tartibi		
Raqamli va qog'oz shaklidagi hujjatlar bilan ishlash talablari		

	Mas'uliyat va mustaqillik:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ish o'rnini mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik talablariga muvofiq tarzda to'g'ri tashkil etish va ish joyida tartib-intizomni saqlash uchun shaxsiy javobgar 2. Foydalaniladigan uskuna, vosita, himoya moslamalari va hujjatlarning ishga tayyor holatda saqlanishi uchun mas'ul 3. Xavfsiz va qulay mehnat sharoitini yaratishda mustaqil qarorlar qabul qilishga mas'ul 4. Ish joyini har doim saf holatda saqlash, chiqindilarni to'g'ri utilizatsiya qilish va atrof-muhitga nisbatan e'tiborli bo'lishga mas'ul 5. Rahbar ko'rsatmalarisiz, kundalik faoliyatni tashkil qilish va ishga tayyorgarlikni mustaqil bajarishga mas'ul
A2.2- Materiallarni qabul qilish va ishlatish	A2.01.2- Dispetcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini qabul qilish va hisobini yuritish	Mehnat harakatlari:
		1. Sarflash materiallarini texnik hujjatlar asosida qabul qilib olish
		2. Olingan materiallarni miqdor va sifat bo'yicha tekshirish
		3. Materiallar harakatini qayd etish va hisobini yuritish
		4. Zaxira darajasini nazorat qilish va o'z vaqtida buyurtma berish
		Ko'nikmalar:
		Sarflash materiallarini to'g'ri aniqlash va belgilash
		Qabul qilish vaqtida materiallarni hujjatlar bilan solishtirish va rasmiylashtirish
		Materiallar hisobini yuritish
		Tahliliy tafakkur asosida sarflash darajasi va ehtiyojni aniqlay olish
	Bilimlar:	
	Sarflash materiallarining turlari, xususiyatlari va ularni saqlash shartlari	
	Ombor hisoboti, qabul qilish-berish hujjatlari bilan ishlash qoidalari	
	Materiallar harakatini hisobga olish va monitoring qilish tartibi	
	Inventarizatsiya va hisobot berish tartiblari	
	A2.02.2- Qabul qilingan materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish va saqlash	Mehnat harakatlari:
1. Qabul qilingan sarflash materiallarini turiga qarab ajratish va belgilash		
2. Saqlash joylarida materiallarni tartibli va xavfsiz holatda joylashtirish		
3. Har bir materialga identifikatsiya belgilarini biriktirish		
4. Ombor yoki saqlash hududida tozalik va tartibni doimiy nazorat qilish		
Ko'nikmalar:		
Materiallarni to'g'ri tanlab, ularni belgilangan joylarga joylashtirish		

		<p>Saqlashda foydalaniladigan belgilar va hujjatlarni to'g'ri qo'llash</p> <p>Saqlash vaqtida materiallarning holatini kuzatish va zarar yetkazmasdan harakatlantirish</p> <p>Ombor hududida samarali harakat qilish va joylashuvni optimallashtirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Materiallarni saqlashning sanitariya-gigiyena va xavfsizlik talablariga oid bilimlar</p> <p>Materiallar nomenklaturasi va tasnifi</p> <p>Ombor logistikasi va joylashtirish texnologiyalari</p> <p>Eskirish, yaroqsiz holga kelish va yong'inga qarshi xavfsizlik qoidalari</p>
	A2.03.2- Mavjud materiallarni tejamkor va maqsadli ishlatishni ta'minlash	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Har bir topshiriq uchun kerakli materiallar miqdorini aniqlash va rejalashtirish</p> <p>2. Materiallarni me'yorda va isrofsiz ishlatishga e'tibor qaratish</p> <p>3. Qoldiq materiallarni hisobga olib, qayta foydalanish imkoniyatlarini ko'rib chiqish</p> <p>4. Materiallar sarfi bo'yicha statistik hisobot yoki nazorat kartalarini yuritish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Materiallarni me'yorga muvofiq taqsimlash va ularni isrof qilmaslik</p> <p>Qoldiq materiallarni tartibli saqlash va ularni qayta ishlatish</p> <p>Sarf darajasini nazorat qilish va optimal miqdorda material olish</p> <p>Hisob-kitoblar orqali materiallardan foydalanish samaradorligini baholash</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Materiallarning xususiyatlari, ishlatilish maqsadi va sarf normativlari</p> <p>Tejamkorlik tamoyillari va samarali resurslardan foydalanish usullari</p> <p>Qayta ishlashga yaroqli materiallar haqida umumiy ma'lumotlar</p> <p>Ombor hisoboti va inventarizatsiya prinsiplari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	<p>1. Dispetcherlikda foydalaniladigan sarflash materiallarini to'g'ri va o'z vaqtida qabul qilish, hujjatlarini to'g'ri rasmiylashtirish uchun javobgar</p> <p>2. Materiallarni belgilangan tartibda joylashtirish, ularni me'yorlarga muvofiq saqlash va himoyalangan muhitda saqlanishini ta'minlashga mas'ul</p> <p>3. Ombor yoki dispetcherlik hududida materiallar harakatini yuritishda aniqlik, halollik va hisobdorlikni</p>

		ta'minlash, ortiqcha va yo'qolgan materiallar uchun mas'ul
		4. Materiallardan foydalanishda tejamkorlik, maqsadlilik va samaradorlik tamoyillariga qat'iy rioya qilish, isrofgarchilikning oldini olishga mas'ul
		5. O'z vazifalarini rahbarning doimiy aralashuvisiz, mustaqil ravishda tashkil etish va bajarishga mas'ul
A3.2- Lift nosozliklarini aniqlash va dispetcher ishlari sifatini nazorat qilish	A3.01.2- Lift qurilmalari faoliyatini doimiy monitoring qilish va nosozliklarni aniqlash	Mehnat harakatlari:
		1. Liftlarning ish faoliyatini real vaqt rejimida dispetcher tizimi orqali kuzatish
		2. Qurilmalarning texnik holati bo'yicha avtomatik yoki qo'lda signal va ogohlantirishlarni tekshirish
		3. Nosozlik belgilari aniqlanganda tegishli texnik xizmat ko'rsatuvchi shaxslarni xabardor qilish
		4. Nosozliklar to'g'risida yozuvlarni tizimda qayd etish va zarur choralarni ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Monitoring dasturlaridan foydalanish va axborotni to'g'ri talqin qilish
		Texnik parametrlar asosida nosozlik alomatlarini aniqlash va aniqlik kiritish
		Avariya yoki nosozlik haqida tezkor axborot berish va zarur choralarni boshlash
		Signal tizimlarini tekshirish va kerakli hujjatlashtirishni amalga oshirish
	Bilimlar:	
	Liftlar ishlash prinsiplari va asosiy komponentlari	
	Monitoring va avtomatik diagnostika uskunalari ishlash tartibi	
	Lift xavfsizligi me'yorlari va favqulodda holatlardagi harakatlar tartibi	
	Texnik xizmat ko'rsatish tartibi va nosozlik turlari	
	A3.02.2- Aniqlangan muammolarni tegishli jurnallarga qayd etish va texnik xizmatga xabar berish	Mehnat harakatlari:
1. Aniqlangan nosozlik yoki muammolarni texnik jurnal va elektron tizimga belgilangan shaklda yozib borish		
2. Har bir holat uchun aniqlik kiritilgan tavsif, vaqt va joy ko'rsatkichlarini kiritish		
3. Tizimda muammo qayd etilgach, tegishli texnik xizmat xodimlarini xabardor qilish		
4. Texnik xizmat vakillarining muammoni ko'rib chiqqanliklari va amalga oshirilgan ishlar haqidagi qaydlarini to'ldirishga ko'maklashish		
Ko'nikmalar:		
Standartlashtirilgan texnik jurnal va elektron tizimlarda yozuvlar kiritish		
Nosozlik haqida aniqlik kiritilgan texnik tavsiflar tuzish va tushunarli ifodalash		

		Texnik xizmatga ogʻzaki yoki yozma tarzda xabarnoma yuborish
		Qoʻllanilayotgan muammolarni ustuvorlikka qarab tasniflash va muhim holatlarda tezkor axborot berish
		Bilimlar:
		Lift tizimlaridagi keng tarqalgan nosozlik turlari va ularning belgilarini farqlash
		Texnik jurnal va elektron xabarnoma tizimlarining yuritish qoidalari
		Avtomatik signalizatsiya va aniqlangan muammolarni hujjatlashtirish talablari
		Texnik xizmat koʻrsatish boʻyicha muomala etikasi va xabardor qilish tartibi
	A3.03.2- Dispetcherlik xizmatining ish sifati ustidan nazorat oʻrnatish	Mehnat harakatlari:
		1. Dispetcherlik xizmatining kundalik faoliyatini monitoring qilish
		2. Vazifalarning oʻz vaqtida, aniqlik bilan bajarilishini tekshirish
		3. Ish jarayonida yuzaga kelgan kamchilik, uzilishlarni aniqlash va hujjatlashtirish
		4. Sifat nazorati natijalari asosida takliflar ishlab chiqish va rahbariyatga taqdim etish
		Koʻnikmalar:
		Ish jarayonini tahlil qilish, uzilish yoki xatoliklarni aniqlash va ularni hujjatlashtirish
		Sifat koʻrsatkichlari asosida baholash olib borish va hisobot tayyorlash
		Jamoaviy muhokama va tavsiya berish koʻnikmalariga ega boʻlish
		Ichki nazorat tizimlari va tahlil usullaridan foydalana olish
		Bilimlar:
		Dispetcherlik xizmatining texnologik jarayonlari va ish yuritish tartibi
		Ish sifati va samaradorligini baholash mezonlari
		Ichki audit va xizmat nazorati tamoyillari
	Mehnat intizomi, hujjat aylanishi va xizmat standartlari boʻyicha normativ hujjatlar	
	Masʼuliyat va mustaqillik:	1. Lift qurilmalari faoliyatini doimiy kuzatish va aniqlangan nosozliklarni zudlik bilan aniqlash hamda belgilangan tartibda tegishli xizmatlarga xabar berish uchun javobgar
		2. Dispetcherlik xizmatining ish sifati ustidan doimiy nazorat oʻrnatish va sifat buzilishlarini mustaqil ravishda aniqlab, tegishli chora koʻrishga masʼul
		3. Oʻz ishini ichki meʼyorlar va xavfsizlik talablariga qatʼiy rioya qilishga masʼul
		4. Favqulodda vaziyatlarda tezkor qaror qabul qilish va ularning oqibatlarini yumshatish boʻyicha masʼul

		5.Tizimdagi kamchiliklar yuzasidan takliflar berish, xizmat sifatini oshirishga mas'ul
Texnik va/yoki texnologik talab		<p>1.Aloqa vositalari: Avtomatik va qo'l orqali boshqariladigan telefon apparatlari, Radiouzatkich va radiopriyomlar. Ichki va tashqi aloqa tizimlari (IP-telefonlar, interkom)</p> <p>2.Dispetcherlik panellari va boshqaruv tizimlari: Lift holatini nazorat qiluvchi monitorlar va displeylar Signal qabul qilish va uzatish qurilmalari Avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari (SCADA, PLC tizimlari bilan integratsiya qilingan modullar)</p> <p>3.Kompyuter texnikasi va dasturiy ta'minot: Stasionar yoki portativ kompyuterlar, Dispetcherlikka mos dasturiy platformalar (masalan, lift monitoringi uchun maxsus SCADA yoki dispetcherlik tizimlari), Jurnal va elektron protokollarni yuritish uchun ofis dasturlari (MS Excel, CRM tizimlari)</p> <p>4.Zahira quvvat manbalari: UPS qurilmalari (uzluksiz quvvat manbai), Avtonom zaryadlovchilar</p>

Kasbning nomi:	Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
Mashg'ulot nomining kodi:	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim.</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	o'rta maxsus ta'lim umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-6 razryadli Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Liftlar bo'yicha mexanik
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
	2	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.3 - Lift qurilmalarini texnik xujjatlarga muvofiq yig'ish va montaj qilish	B1.01.3 - Lift qismlarini montaj qilish va ularni o'z o'rniga to'g'ri o'rnatilishini ta'minlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Liftning asosiy qismlarini texnik chizmalar asosida joyiga o'rnatish
		2. Mahkamlovchi elementlar yordamida lift qismlarini mustahkamlash
		3. Montajdan oldin va keyin qismlarning o'zaro mosligini va tekis joylashganligini nazorat qilish
		4. Qurilish maydonida xavfsizlik choralarini ko'rib, yuk ko'taruvchi texnikalardan foydalanib montaj ishlarini amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
		Texnik chizmalar va sxemalarni o'qish va ularga muvofiq qismlarni montaj qilish
		Lift qismlarini mexanik asbob-uskunalar bilan to'g'ri joylashtirish va mustahkamlash
		Qismlar orasidagi muvofiqlik va harakatlanish erkinligini sinab ko'rish
	Montaj jarayonida xavfsiz ish yuritish va xavfli holatlarni oldindan aniqlash	
	Bilimlar:	
	Liftlarning konstruksiyasi, asosiy qismlari va ulanish sxemalari	
	Lift montajiga oid davlat standartlari, texnik reglament va yo'riqnomalar	
O'lchov asboblari va sozlash moslamalaridan foydalanish qoidalari		
Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi normalari		
B1.02.3 - Mexanik tizimlarning har bir bo'limi to'g'ri	Mehnat harakatlari:	
	1. Har bir mexanik bo'lim ish holatini vizual va texnik usullar bilan tekshirish	
	2. Vibration, harorat va shovqin darajasini o'lchab, nosozlik belgilarini aniqlash	
	3. Yurgizish va to'xtatish sinovlarini o'tkazib, tizimlar sinxronligini baholash	

	faoliyat ko'rsatishini nazorat qilish.	<p>4. Nazorat natijalarini texnik jurnalga yozish va nosozlik aniqlanganda mas'ul xodimga xabar berish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Mexanik tizimlar ishlashini muntazam tekshirish va aniqlangan nosozliklarni hujjatlashtirish</p> <p>Asbob-uskunalar bilan aniqlikda o'lchash va baholashni amalga oshirish</p> <p>Normativ hujjatlar asosida texnik holatni tahlil qilish</p> <p>Mexanik tizimlarning ishlashini vizual hamda funksional nazorat qilish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Lift va boshqa ko'taruvchi qurilmalarning mexanik qismlari va ularning ishlash prinsipi</p> <p>Diagnostika vositalari bilan ishlash qoidalar</p> <p>Texnik xizmat ko'rsatish reglamentlari va normalari</p> <p>Mehnat xavfsizligi va texnik nazorat bo'yicha amaldagi talablar</p>
	B1.03.3 - Montaj jarayonida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va ish o'rnini tozalash.	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Montaj ishlarini boshlashdan avval xavfsizlik bo'yicha zarur choralarini ko'rish</p> <p>2. Ish joyida elektr tokidan himoya choralari ko'rib chiqish va xavfli zonalarni belgilash</p> <p>3. Ish tugaganidan so'ng montaj maydonini tozalash, asbob-uskunalarni tartibga keltirish</p> <p>4. Yuzaga kelgan chiqindilarni xavfsizlik me'yorlariga muvofiq yig'ish va utilizatsiya qilish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Montaj ishlari vaqtida xavfsizlik choralari mustaqil amalga oshirish</p> <p>Favqulodda vaziyatlarda to'g'ri harakat qilish</p> <p>Ish jarayonidan so'ng ish joyini tizimli ravishda tozalash va asboblarni saralash</p> <p>Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi talablariga oid asosiy qonun va me'yorlar</p> <p>Montaj vaqtida yuzaga keladigan potensial xavflar va ularning oldini olish usullari</p> <p>Shaxsiy himoya vositalarining turlari va ularni to'g'ri qo'llash qoidalar</p> <p>Ish joyini sanitariya va ekologik tozalikka doir talablari</p>
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Montaj ishlarini mustaqil bajarish, texnik hujjatlarga muvofiq qurilmalarni yig'ish, xavfsizlik qoidalariga amal qilish va bajarilgan ish sifati uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish.

		<p>2.Ish samaradorligini oshirish, nosozliklarni bartaraf qilish, montaj sifatini tekshirish va aniqlangan kamchiliklarni tuzatish choralarini ko'rish.</p> <p>3.Jamoadada ishlash qobiliyatini namoyon qilish, zarur hollarda ustoz yoki rahbar bilan maslahatlashib qaror qabul qilish, ish joyining xavfsizligini ta'minlash.</p> <p>4.Lift montaj jarayonini doimiy nazorat qilish va texnik me'yorlarga muvofiqligini ta'minlash orqali umumiy ish sifatini oshirish.</p>
<p>B2.3 - Elektr ulanishlarini bajarish va boshqaruv uskunalarini o'rnatish.</p>	<p>B2.01.3 - Lift elektr tizimining kabellarini ulash va izolyatsiya qilish.</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p>
		<p>1. Elektr sxema asosida zarur kabellarni aniqlash va joylashtirish</p>
		<p>2. Lift tizimidagi kabellarni terminal, ulagich yoki kontaktlarga ulash</p>
		<p>3. Kabellarni izolyatsiyalash va mustahkam joylashtirish</p>
		<p>4. Ulangan kabellarni elektr xavfsizligi me'yorlariga muvofiq tekshirish va sinovdan o'tkazish</p>
		<p>Ko'nikmalar:</p>
		<p>Elektr sxemalarini o'qish va ulanish ketma-ketligini aniqlash</p>
		<p>Kabellarni kesish, qirqish va izolyatsiyasini to'g'ri bajarish</p>
		<p>Elektr tokidan himoyalanish choralarini amalda qo'llash</p>
		<p>Elektr o'lchov vositalari yordamida ulanish sifatini tekshirish</p>
	<p>Bilimlar:</p>	
	<p>Liftlarning elektr sxemalari va ulanish tizimlari</p>	
	<p>Kabel markalari, ularning texnik xususiyatlari va qo'llanilish sohasi</p>	
	<p>Elektr xavfsizligi me'yorlari va izolyatsiya talablari</p>	
	<p>Elektr o'lchash asboblari va ulardan foydalanish qoidalari</p>	
	<p>B2.02.3- Boshqaruv paneli va boshqa elektr qurilmalarini montaj qilish va tekshirish.</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p>
<p>1. Elektr boshqaruv paneli sxemalarini o'rganish va kerakli qismlarni aniqlash</p>		
<p>2. Reja asosida elektr qurilmalarni joyiga o'rnatish</p>		
<p>3. Qurilmalar o'rtasidagi simli ulanishlarni bajarish va izolyatsiyasini ta'minlash</p>		
<p>4. Tizimni ishga tushirishdan oldin elektr qurilmalarining ishlashini sinovdan o'tkazish va nazorat qilish</p>		
<p>Ko'nikmalar:</p>		
<p>Elektr sxemalarni tahlil qilish va ulanish ketma-ketligini aniqlash</p>		
<p>Elektr qurilmalarni montaj qilishda aniqlik va xavfsizlikni ta'minlash</p>		

		Boshqaruv panelidagi qurilmalarning funktsiyalarini amalda sinash
		O'lchov vositalari yordamida kuchlanish, qarshilik va uzilishlarni aniqlash
		Bilimlar:
		Liftlar va boshqa ko'tarish moslamalarining elektr boshqaruv sxemalari
		Elektr qurilmalarining texnik xususiyatlari va ulanish standartlari
		Montaj va izolyatsiya ishlari uchun elektr xavfsizlik qoidalari
		Elektr o'lchov asboblari va diagnostika usullari
	B2.03.3 - Elektr sxemalariga muvofiq ishlarni bajarish va signalizatsiya tizimlarini ulash.	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr sxemalarini o'rganish va tahlil qilish
		2. Signalizatsiya tizimiga oid komponentlarni aniqlash va ularni joylashtirish
		3. Signalizatsiya tizimining simlarini sxemaga muvofiq ulash
		4. Signalizatsiya tizimining to'g'ri ishlashini sinash va sozlash
		Ko'nikmalar:
		Elektr sxemalar asosida ish ketma-ketligini belgilash
		Signalizatsiya qurilmalari va simlarini ehtiyotkorlik bilan ulash
		O'lchov vositalari yordamida signal zanjirlarini tekshirish
		Tizim ishga tushirilganda signalizatsiyaning barcha bosqichlarini funksional sinovdan o'tkazish
		Bilimlar:
		Lift tizimlaridagi signalizatsiya elementlari
		Elektr sxemalarini o'qish va ulanish standartlari
		Signal uzatish prinsiplari va kontaktli tizimlar ishlashi
	Elektr xavfsizligi va muhofaza vositalaridan foydalanish qoidalari	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Elektr ulanishlarini xavfsizlik talablariga muvofiq holda mustaqil bajarish va boshqaruv uskunalari to'g'ri o'rnatish uchun mas'ul bo'lish
		2. Sxemalarga asosanib ishni bajarish, xatoliklarni aniqlash va ularni bartaraf qilish bo'yicha texnik choralarni ko'rish
		3. Elektr toki bilan ishlashda ehtiyot choralari qat'iy rioya qilish, ish joyini toza va tartibli saqlash, mehnat muhofazasi qoidalarini doimiy nazorat qilish
		4. Ish natijasi sifatiga e'tibor qaratish, o'z ishini mustaqil rejalashtirish va elektr tizimining barqaror ishlashiga erishishga harakat qilish
B3.3 -	B3.01.3 -	Mehnat harakatlari:

Mexanik va elektr tizimlarini sinovdan o'tkazish va ishga tushirish	Lift tizimlarini ish holatida sinovdan o'tkazish va nomuntazamliklarni aniqlash	1. Lift tizimini ishga tushirish va sinov tartibida harakatga keltirish
		2. Harakat davomida liftning ishini kuzatish va holatini baholash
		3. Tizimdagi nomuntazamliklarni aniqlash
		4. Nomuntazamliklarni qayd etish va tegishli mutaxassislariga yetkazish
		Ko'nikmalar:
		Lift tizimini sinov rejimida to'g'ri ishga tushirish va to'xtatish
		Harakat vaqtida mexanik va elektr parametrlarni kuzatish
		Diagnostika vositalaridan foydalangan holda nosozliklarni aniqlash
		Tizimdagi nomuntazamliklar sababini aniqlashda mantiqiy tahlil yuritish
		Bilimlar:
		Lift tizimining asosiy tarkibiy qismlari va ularning funksiyalari
		Liftni sinovdan o'tkazish talablari va standartlari
		Oddiy va murakkab nomuntazamliklar turlari
	Xavfsiz sinov o'tkazish tartibi va profilaktika qoidalari	
	B3.02.3 - Nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur texnik choralarni ko'rish	Mehnat harakatlari:
		1. Aniqlangan nosozlikni tahlil qilish va bartaraf etish bo'yicha choralarni rejalashtirish
		2. Tegishli vositalar va ehtiyot qismlarni tanlash va tayyorlash
		3. Tizimning zarur qismlarini almashtirish, sozlash va ta'mirlash
		4. Qilingan ishlarni sinovdan o'tkazib, holatni qayta tekshirish
		Ko'nikmalar:
Nosozlik sabablarini tezkor va to'g'ri aniqlash ko'nikmasi		
Lift tizimida elektr va mexanik qismlarni almashtirish, sozlash		
Amaliy ta'mirlash ishlarini mustaqil bajarish		
Qilingan ta'mirlash ishlari sifati va xavfsizligini baholay olish		
Bilimlar:		
Lift tizimidagi keng tarqalgan nosozliklar va ularning sabablari		
Diagnostika va ta'mirlash texnologiyalari		
Texnik hujjatlar bilan ishlash tartibi		
Xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalari		

	<p>B3.03.3 - Liftning barcha funksiyalari mukammal ishlashiga ishonch hosil qilish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liftning ishga tushish, to'xtash, qavatlar o'rtasida harakatlanish funksiyalarini tekshirish 2. Signalizatsiya, eshiklarning yopilish/ochilish, favqulodda to'xtatish tizimlarini sinab ko'rish 3. Foydalanuvchi interfeysi va boshqaruv panellarining to'g'ri ishlashini baholash 4. Lift ishlash jarayonidagi barcha parametrlarni standartlarga muvofiqligini nazorat qilish <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Liftning barcha funksiyalarini kompleks tarzda tekshirish</p> <p>Standartga muvofiqlikni aniqlash va hujjatlashtirish</p> <p>Amaliy sinov natijalarini tahlil qilish va baholash</p> <p>Nosozlik yoki kamchiliklarni aniqlagan holda tegishli xizmatlarga xabar berish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Lift tizimining umumiy ishlash tamoyillari va funksional qismlari</p> <p>Lift xavfsizligi va ekspluatatsiya bo'yicha amaldagi normativ hujjatlar</p> <p>Tekshirish va sinovdan o'tkazish bo'yicha metodikalar</p> <p>Signalizatsiya va favqulodda holatlarda ishlovchi mexanizmlar prinsipi</p>
	<p>Mas'uliyat va mustaqillik:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mexanik va elektr tizimlarini texnik talablar asosida sinovdan o'tkazish va ishga tushirish jarayonlarini mustaqil bajarish, barcha xavfsizlik choralari va texnik reglamentlarga qat'iy amal qilish 2. Ishga tushirishdan avval tizimning barcha komponentlarini sinchiklab tekshirish, aniqlangan nomutanosiblik va nosozliklarni bartaraf etish uchun zarur choralarni ko'rish bo'yicha javobgarlikni o'z zimmasiga olish 3. Sinov jarayonida texnologik ketma-ketlikka rioya qilish, mustaqil tahlil asosida texnik qarorlar qabul qilish va tizim ishonchliligini ta'minlash uchun sifatli nazoratni amalga oshirish 4. Tegishli texnik hujjatlarni yuritish, xavfsizlik va sifat bo'yicha yuksak mas'uliyatni his qilish, hamkasblar bilan samarali hamkorlikda ishlashga tayyor bo'lish
<p>Texnik va/yoki texnologik talab</p>		<ol style="list-style-type: none"> 1. Mexanik yig'ish asboblari: Qattiq va yumshoq bolg'alar, kalitlar (ochiq, g'ilofli, momentli), tornavidalar (oddiy va elektrli), germetik vositalar va siqish moslamalari; 2. Elektr asboblari: Multimetr, ampermetr, voltmeter, elektr kabel qirqish va qoplama yechish asboblari, lehimlash qurilmalari, zaryadlovchi testerlar va signal aniqlagichlar;

	<p>3. Lift o'rnatish uskunalari: Yuk ko'taruvchi kranlar va domkratlar, platforma va pod'emniklar (gorizontal va vertikal ko'taruvchilar), yo'riqnomalar bo'yicha maxsus stendlar;</p> <p>4. Sinov va sozlash moslamalari: Sensor sozlovchi uskunalar, lift boshqaruv platalari uchun test modullari, tezlik va tormoz monitoring vositalari;</p> <p>5. Shaxsiy himoya vositalari: Dielektrik qo'lqoplar, etiklar, gilamchalar, sifati sertifikatlangan himoya ko'zoynaklari va dubulg'alar, himoya kamarlari va balandlikda ishlashga mo'ljallangan jihozlar.</p>
--	--

Kasbning nomi:	Liftlar bo'yicha elektromexanik
Mashg'ulot nomining kodi:	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlariga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	o'rta maxsus ta'lim umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	1-6 razryadli Liftlar bo'yicha elektromexanik	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	74122005-Liftlar bo'yicha mexanik
	3	74122006-Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
	5	74122001-Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
	2	43220010-Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
D1.3- Lift uskunalari va elektr jihozlarini montaj qilish, ularni ishga tushirish va sinovdan o'tkazish.	D1.01.3-Liftning mexanik va elektr tarkibiy qismlarini loyihaga muvofiq montaj qilish va o'rnatish.	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Loyihaviy hujjatlarga asosan lift uskunalarning mexanik qismlarini to'g'ri joylashtirish va o'rnatish
		2. Elektr tarkibiy qismlarni montaj qilish va ullash
		3. Barcha o'rnatilgan uskunalarni texnik talablarga asosida sinovdan o'tkazish va sozlash
		4. Mehnat xavfsizligi va texnik ekspluatatsiya me'yorlariga rioya qilgan holda montaj ishlarini amalga oshirish
		Ko'nikmalar:
		Mexanik va elektr uskunalarni loyihaga muvofiq aniq va samarali montaj qilish
		Elektr sxemalarini o'qish va to'g'ri tutashni amalga oshirish
		O'lchash asboblari bilan ishlash
	Jamoa tarkibida xavfsiz va tizimli ishlash	
	Bilimlar:	
	Liftlar tizimining tuzilishi va ularning mexanik hamda elektr qismlarining funksiyalari	
	Tok turlari, zanjirlar, kuchlanish va izolyatsiya turlari	
	Mehnat xavfsizligi va sanoatdagi texnik ekspluatatsiya talablari	
	Loyihalash va texnik hujjatlar bilan ishlash, GOST va boshqa standartlar haqida umumiy tushuncha	
	D1.02.3- Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv	Mehnat harakatlari:
1.Loyiha-smeta hujjatlariga muvofiq liftning mexanik qismlarini montaj qilish va o'rnatish		
2.Elektr tarkibiy qismlarni tutash va o'rnatish		
		3.Elektr jihozlarini ulash, boshqaruv panellarini ishga tushirish va to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish

	panellarini ishga tushirish va ularning to'g'ri ishlashini ta'minlash uchun sinov ishlarini o'tkazish.	4. Barcha o'rnatilgan tizimlarni texnik talablarga muvofiq holda tekshirish, sozlash va ishga tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Mexanik va elektr uskunalarni loyiha asosida aniq va to'g'ri montaj qilish
		Elektr sxemalarini o'qish, tushunish va amalda qo'llash
		Elektr o'lchov asboblari bilan ishlash
		Sinov va ishga tushirish jarayonlarida xatolarni aniqlash va bartaraf etish
		Bilimlar:
		Lift tuzilmasi, uning mexanik va elektr tarkibiy qismlarining vazifalari va ishlash tamoyillari
		Elektrotexnika asoslari
		Loyihaviy va texnik hujjatlar bilan ishlash qoidalari, standart va normativ hujjatlar
	Elektr xavfsizligi va mehnat muhofazasi bo'yicha amaliy talablar va qoidalar	
	D1.03.3- Sinov jarayonida aniqlangan nosozliklarni bartaraf etish va liftning ishlashini texnik talablarga moslashtirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift tizimining barcha elementlarini sinovdan o'tkazish va nosozliklarni aniqlash
		2. Aniqlangan nosozliklarga mos ravishda texnik vositalar yordamida ta'mirlash yoki almashtirish ishlarini bajarish
		3. Lift harakati va xavfsizlik tizimlarini texnik me'yorlarga muvofiq sozlash
		4. Yakuniy sinovlarni o'tkazib, liftning texnik talablarga mos ishlashini hujjatlashtirish
		Ko'nikmalar:
		Diagnostika asbob-uskunalari yordamida nosozliklarni tez va aniq aniqlash
		Elektr va mexanik tizimlarni sozlash va kalibrlashni mustaqil bajarish
Lift tizimi ishini sinovdan o'tkazish va me'yorga muvofiqligini baholash		
Texnik hisobotlarni to'g'ri rasmiylashtirish va akt tuzish		
Mas'uliyat va mustaqillik:	Bilimlar:	
	Lift mexanizmlarining tuzilishi va ishlash prinsiplari	
	Texnik hujjatlar bilan ishlash qoidalari	
	Elektr xavfsizligi va mehnat muhofazasi talablari	
	Liftlar uchun amal qiluvchi milliy va xalqaro texnik standartlar	
	1. Belgilangan topshiriqlarni texnik yo'riqnomalar asosida nazorat otida mustaqil bajaradi	
	2. Oddiy nosozliklarni aniqlash va bartaraf etishda o'z harakatlari uchun mas'ul	
	3. Ish joyida mehnat intizomi, xavfsizlik va texnika talablariga rioya qilish uchun mas'ul	

		4. Muammo yoki noaniqlik yuzaga kelganda ustoz yoki rahbar mutaxassisga murojaat qilishni biladi va bu borada mas'uliyatli yondashadi
D2.3 - Liftlarning elektr va mexanik tizimlarini texnik xizmat ko'rsatish va profilaktik ta'mirlash.	D2.01.3- Elektr tizimlari va mexanizmlarni muntazam tekshirish, nosozliklarini aniqlash va bartaraf etish uchun profilaktik ishlar amalga oshirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Elektr tizimlari va mexanizmlarning holatini vizual va asbobiy tekshiruv orqali baholash
		2. Kontaktlar, kabel ulangan joylar, sug'urtalash elementlarini tekshirish va zarur hollarda almashtirish
		3. Nosozlik aniqlanganda elektr ta'minotini xavfsiz tarzda uzib, ta'mirlash ishlarini bajarish
		4. Texnik xizmat natijalarini belgilangan tartibda qayd qilish
		Ko'nikmalar:
		Tester (multimetr) va boshqa o'lchov asboblari bilan elektr zanjirini tekshirish
		Nosozlikni aniqlash va o'rnini aniqlab, uni mustaqil yoki rahbar nazorati ostida bartaraf etish
		Elektr kabellari va qismlarini almashtirish yoki ulash ishlarini to'g'ri bajarish
		Elektr tizimining texnik xizmat hujjatlarini yuritish
	Bilimlar:	
	Elektr tokining asosiy xossalari, kuchlanish, tok va qarshilik xususiyatlari	
	Elektr zanjiri elementlari va ularning vazifasi	
	Oddiy sxemalarni o'qish va tushunish asoslari	
	Elektr xavfsizligi qoidalari va favqulodda vaziyatlardagi harakatlar tartibi	
	D2.02.3- Lift mexanizmlari va elektr jihozlariga yog'lash, tozalash va sozlash ishlarini belgilangan reglamentga muvofiq bajarish.	Mehnat harakatlari:
		1.Lift mexanizmlarining harakatlanuvchi qismlarini aniqlab, ularga yog'lash ishlarini bajarish
		2.Chang, kir va eskirgan yog' qoldiqlarini maxsus vositalar bilan tozalash
		3.Elektr jihozlarini belgilangan tartibda mexanik va elektr xavfsizlik qoidalariga amal qilgan holda tekshirish va sozlash
		4.Bajarilgan texnik xizmat ishlarini hujjatlashtirish yoki rahbariyatga xabar berish
Ko'nikmalar:		
Liftning harakatlanuvchi qismlarini to'g'ri aniqlab, ularni tozalash va yog'lash ishlarini mustaqil bajara olish		
Mexanik va elektr jihozlarning ish faoliyatini baholash va oddiy sozlash ishlarini amalga oshirish		
Maxsus vositalardan foydalanish		
Texnik xizmat jarayonida mehnat muhofazasi qoidalariga rioya qilish va xavfsizlikni ta'minlash		
Bilimlar:		

		Lift mexanizmlarining asosiy qismlari tuzilishi va vazifasi
		Yog'lash va texnik xizmat ko'rsatish reglamentlari bo'yicha asosiy talablari
		Texnika xavfsizligi va elektr xavfsizligi bo'yicha asosiy qoidalar
		Mexanik qismlar va elektr jihozlarga ta'sir qiluvchi muhim omillar
	D2.03.3- Texnik xizmat vaqtida aniqlangan kamchiliklar va ta'mirga muhtoj jihozlar haqida tegishli hujjatlarni to'ldirish va xizmat guruhlariga xabar berish.	Mehnat harakatlari:
		1. Texnik xizmat vaqtida aniqlangan nuqson va nosozliklarni belgilangan shakl asosida qayd etish
		2. Kamchiliklar haqida texnik xizmat jurnaliga yozuv kiritish va akt tuzish
		3. Aniqlangan holatlar bo'yicha ustoz, rahbar yoki xizmat ko'rsatish guruhiga og'zaki yoki yozma ravishda xabar berish
		Zarur hujjatlarni to'g'ri va aniq to'ldirish
		Ko'nikmalar:
		Oddiy texnik kamchiliklarni aniqlash va ularni to'g'ri hujjatlashtirish
		Maxsus hujjat shakllarini to'ldirishda aniqlik va ehtiyotkorlik bilan ishlash
		Kamchiliklar haqida rahbar va texnik guruh vakillariga o'z vaqtida xabar berish
		Texnik xizmat paytida ish tartibiga va ichki hujjatlar yuritish talablariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Texnik xizmat ko'rsatish jarayonida hujjatlashtirish tartibi va hujjat turlari
		Lift tizimlaridagi keng tarqalgan nosozliklar va ularning belgilari
		Xizmat ko'rsatish guruhlarini bilan aloqada bo'lish tartibi va xizmat intizomi
	Texnik axborotlarni yozish va yetkazishdagi aniqlik va aniq so'zlashning ahamiyati	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnik xizmat va profilaktik ta'mirlash ishlarini rahbar ko'rsatmasi va belgilangan reglament asosida mustaqil bajaradi
		2. Oddiy nosozlik va kamchiliklarni aniqlash, ularni bartaraf etishga mas'ul
		3. Ish jarayonida elektr va mexanik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish uchun mas'ul
		4. Texnik xizmat natijalarini belgilangan tartibda hujjatlashtirish va xizmat guruhlariga xabar yetkazishga mas'ul
D3.3-	D3.01.3-	Mehnat harakatlari:

Liftlarda yuzaga kelgan nosozliklarni aniqlash, tezkor ta'mirlash va ishlab chiqaruvchi talablari asosida qayta sozlash.	Lift tizimlaridagi elektr va mexanik nosozliklarni diagnostika vositalari yordamida aniqlash.	1. Elektr va mexanik tizimlarni dastlabki tekshirish va vizual baholash ishlarini bajarish	
		2. Diagnostika vositalari yordamida nosozlik joyini aniqlash	
		3. Aniqlangan nosozliklarni belgilash va kerakli texnik xizmat choralarini rejalashtirish	
		4. Diagnostika natijalarini hujjatlashtirish va rahbar mutaxassisga xabar qilish	
		Ko'nikmalar:	
		Diagnostika vositalari bilan to'g'ri ishlash va elektr ko'rsatkichlarini o'lchash	
		Lift mexanizmlaridagi mexanik harakatlarni tekshirish va baholash	
		Nosozliklarni aniq belgilash va ularni qayd qilish	
		Tekshiruv jarayonida xavfsizlik choralari va mehnat madaniyatiga amal qilish	
		Bilimlar:	
		Lift tizimlarining asosiy elektr va mexanik komponentlari	
		Diagnostika vositalarining turlari, ulardan foydalanish qoidalari va xavfsizlik choralari	
		Elektr nosozliklarining asosiy belgilari va mexanik nosozliklar	
		Diagnostika jarayonida texnika xavfsizligi va mehnat muhofazasi talablari	
		D3.02.3- Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi texnik reglamentlari asosida qisman yoki to'liq ta'mirlash.	Mehnat harakatlari:
			1. Aniqlangan muammolarni ishlab chiqaruvchi (zavod) ko'rsatmalariga asosan baholash va ta'mirlash usulini tanlash
2. Zarur asbob-uskunalar yordamida nosoz qismlarni yechish va almashtirish			
3. Qisman yoki to'liq ta'mirlash ishlarini texnik reglament asosida bajarish			
4. Bajarilgan ta'mirlash ishlarini sinab ko'rish va natijalarini qayd qilish			
Ko'nikmalar:			
Texnik hujjatlar asosida ta'mirlash ishlarini bajarish ko'nikmasi			
Nosoz qismlarni ehtiyotkorlik bilan yechish va yangisini to'g'ri o'rnatish			
Asbob-uskunalaridan samarali foydalanish			
Ta'mirlashdan keyingi ishlash holatini tekshirish va kamchiliklarni aniqlash			
Bilimlar:			
Lift tizimlarining asosiy qismlari va ularning ishlash prinsipi			

		Ishlab chiqaruvchining texnik reglamentlari va ekspluatatsiya yo'riqnomalari bilan ishlash qoidalari
		Ta'mirlashda qo'llaniladigan asboblari, ehtiyot qismlar va xavfsizlik choralari
		Qisman va to'liq ta'mirlash o'rtasidagi farqlar va har biri uchun talab etiladigan ish tartibi
	D3.03.3 - Ta'mirlangan jihozlarni qayta sozlash, ishga tushirish va normal ishlashini sinovdan o'tkazish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ta'mirlangan elektr va mexanik qismlarni texnik hujjatlarga asosan qayta yig'ish va sozlash
		2. Jihozlarni xavfsiz tarzda ishga tushirishga tayyorlash
		3. Jihozni ishga tushirish va uning funksiyalarini tekshirish
		4. Sinov natijalarini baholash va zarur hollarda sozlashni davom ettirish
		Ko'nikmalar:
		Jihozlarni ishlab chiqaruvchi reglamentiga muvofiq yig'ish va sozlash
		Sinovdan oldin xavfsiz ishga tushirish sharoitlarini ta'minlash
		Ishga tushgan qurilmaning ishlashini baholash va monitoring qilish
		Sinov natijalarini hujjatlashtirish va aniqlangan kamchiliklar bo'yicha harakat ko'rish
		Bilimlar:
		Jihozlarning normal ishlash ko'rsatkichlari va sinov mezonlari
		Qayta sozlash va ishga tushirish jarayonidagi xavfsizlik talab va tartiblari
		Mexanik va elektr tizimlarining funksional tekshiruv usullari
	Sinov hujjatlarini yuritish asoslari va rasmiylashtirish tartibi	
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Liftlarda yuzaga kelgan texnik nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga muvofiq qayta sozlashga mas'ul
		2. Ta'mirlash jarayonida xavfsizlik me'yorlariga rioya qilish, asbob-uskunalardan to'g'ri foydalanish va xizmat ko'rsatish sifatini ta'minlash uchun mas'ul
		3. Muammolarni tezkor hal qilish, qaror qabul qilishda ehtiyotkorlik bilan yondashish va texnik yechimlarni amaliyotga tatbiq etishga mas'ul
		4. Jamoada ishlash, zarurat tug'ilganda yordam so'rash yoki ko'rsatishga tayyor bo'lish, ish hujjatlarini to'g'ri yuritish va natijalarni nazorat qilishga javobgar
Texnik va/yoki texnologik talab		1. Multimetr (tester) – kuchlanish, qarshilik va tok kuchini o'lchash uchun.

	<p>2. Izolyatsiya qarshiligini o'lchovchi asbob (megometr) – simlar va uskunalardagi izolyatsiyani tekshirish.</p> <p>3. Elektr driller, burama vositalar (shurupovoyort) – montaj va demontaj ishlarida.</p> <p>4. Tork kalitlari (momentli kalit) – muhim qismlarni belgilangan momentda mahkamlash.</p> <p>5. Diagnostika qurilmalari – elektron boshqaruv bloklarini tekshirish uchun (masalan, lift nazoratchilari uchun interfeys modullari).</p> <p>6. Mexanik vositalar (kalitlar, otvyortkalar, molotka, svarka apparati) – umumiy ta'mirlash ishlar uchun.</p> <p>7. Yog'lash vositalari (moylagichlar, spreylari, yog' shpitslari) – ishqalanadigan qismlarni yog'lash uchun.</p> <p>8. Ko'taruvchi jihozlar (domkrat, lift sinov stendlari) – mexanik qismlarni almashtirishda.</p> <p>9. Zamonaviy mobil qurilmalar – QR yoki RFID orqali lift holatini skanerlash va monitoring qilish uchun (raqamli texnologiyalar).</p> <p>10. Xavfsizlikka rioya qilish – Elektr toki va harakatlanuvchi qismlar bilan ishlashda himoya vositalaridan foydalanish va xavfsizlik qoidalariga qat'iy amal qilish.</p> <p>11. Texnik reglamentlarga muvofiq ishlash – Ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalariga asoslangan xizmat va ta'mirlash ishlarini belgilangan tartibda bajarish.</p> <p>12. Ketma-ketlikni saqlash – Diagnostika → ta'mirlash → sozlash → sinov ketma-ketligini buzmaslik.</p> <p>13. Asl ehtiyot qismlardan foydalanish – Ta'mirlashda sertifikatlangan va moslashtirilgan qismlardan foydalanish.</p> <p>14. Raqamli texnologiyalarni qo'llash – Lift monitoringi va xizmat hisobotlarini elektron tarzda yuritish.</p> <p>15. Tozalik va ekologiyaga e'tibor – Ish joyida tartib, chiqindilarni to'g'ri yig'ish va atrof-muhitga zarar yetkazmaslik.</p>
--	---

Kasbning nomi:	Liftlar bo'yicha mexanik
Mashg'ulot nomining kodi:	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>Maxsus ruxsatlar: 18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim.</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatani sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	o'rta maxsus ta'lim umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-5 razryad xizmatchi Liftlar bo'yicha mexanik	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
	3	Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi
	5	Lift bo'yicha texnik
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
E1.3- Lift uskunalari tekshirish va favqulodda xizmat ko'rsatish	E1.01.3-Liftlarni davriy tekshirish va ko'rikdan o'tkazish	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Liftning mexanik va elektr qismlarini ko'zdan kechirish, ishlash holatini tekshirish
		2. Lift shaxtasini, trosalar, tormozlar va boshqa harakat tizimlarini texnik ko'rikdan o'tkazish
		3. Himoya tizimlari holatini tekshirish va sinovdan o'tkazish
		4. Aniqlangan nosozliklar va nuqsonlar haqida akt tuzish va ta'mirlash ishlarini rejalashtirish
		Ko'nikmalar:
		Texnik hujjatlar va ekspluatatsiya qoidalari asosida ko'rik ishlarini olib borish
		Elektr va mexanik uskunalarni tashxislash va tekshirish uchun zarur asbob-uskunalardan foydalanish
		Liftlarning turli modellari va tuzilishlarini farqlash va to'g'ri yondashish
		Ko'rik natijalarini rasmiylashtirish va xulosa berish bo'yicha xujjatlarni to'ldirish
		Bilimlar:
		Lift qurilmalarining tuzilishi, ishlash prinsiplari va texnik tavsiflari
		Davriy texnik ko'rik va profilkatik tekshiruvlarni o'tkazish tartib-qoidalari
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi va elektr xavfsizligi qoidalari
	Kasbga doir normativ hujjatlar	
	Mehnat harakatlari:	
	1. Lift mexanizmlarining tashqi va ichki qismlarini iflosliklardan tozalash	
	2. Harakatdagi mexanik uzellarni moylash	

	E1.02.3-Liftning bo'linmalari va agregatlarini tozalash va moylash	3. Moylash sxemasiga muvofiq moylash nuqtalarini tekshirish va texnik moylash materiallarini to'ldirish
		4. Tozalash va moylash ishlaridan so'ng jihozlarning ishlash holatini sinovdan o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Tozalash va moylash vositalari bilan to'g'ri va xavfsiz ishlash
		Mexanik qismlarni ajratish va qayta yig'ishda ehtiyot choralarini ko'rish
		Moylash sxemalarini o'qish va ularga rioya qilish
		Operator yoki muhandisga tozalash va moylash holati bo'yicha axborot berish
		Bilimlar:
		Lift mexanizmlari va agregatlarining tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Moylash turlari, moylash materiallari
		Lift uskunalariga doir tozalash va moylash intervallari, reglamentlari
		Texnika xavfsizligi va yong'in xavfsizligi qoidalari
	E1.03.3- Favqulodda lift uskunalarining nosozliklarini aniqlash va ta'mirlash	Mehnat harakatlari:
		1. Lift uskunalarida yuz bergan texnik nosozliklarni shoshilinch ravishda aniqlash va nosoz uzellarni izolyatsiya qilish
		2. Elektr, mexanik yoki avtomatika tizimlaridagi buzilishlarni tashxislash va defektlash
		3. Zararlangan qismlarni ta'mirlash yoki almashtirish ishlarini bajarish
		4. Ta'mirdan so'ng lift ishlashini tekshirish va xavfsizlik talablariga muvofiq holatga keltirish
		Ko'nikmalar:
		Favqulodda vaziyatlarda tezkor harakat qilish va texnik tashxis qo'yish
		Elektr o'lchov uskunalari bilan ishlash
Elektr sxemalar, boshqaruv bloklari va rele sistemalarini o'qish va tahlil qilish		
Himoya vositalaridan xavfsiz foydalanish va ta'mir jarayonida mehnat muhofazasi talablariga rioya qilish		
Bilimlar:		
Lift uskunalarida uchrashi mumkin bo'lgan asosiy avariya holatlari va ularning sabablari		
Elektr muhandisligi va avtomatika tizimlari		
Ta'mirlashda qo'llaniladigan asbob-uskunalar va ehtiyot qismlarining turlari va ishlatilishi		
Favqulodda holatlarda xavfsizlik qoidalari, evakuatsiya va xavfsiz ish algoritmlari		

	<p>Mas'uliyat mustaqillik:</p> <p style="text-align: center;">va</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lift uskunalarida yuzaga kelgan favqulodda nosozliklarni tezkor aniqlash va ularni bartaraf etishga mas'ul 2. Texnik tekshiruv va tashxis asosida xavfli holatlarni baholash va xavfsizlikni ta'minlash choralari ko'rishga mas'ul 3. Mehnat muhofazasi, elektr xavfsizligi va sohaga oid boshqa qonunchilik hujjatlari asosida ish jarayonini mustaqil tashkil etishga mas'ul
<p>E2.3-Liflarni montaj ishlarini qabul qilishni tashkil etish</p>	<p>E2.01.3- Lift jihozlariga xizmat ko'rsatish va vizual ko'rikdan o'tkazish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lift uskunalarining tashqi holatini ko'zdan kechirish, konstruksiya uzellari va bo'g'inlarini vizual ravishda baholash 2. Yupqalash, eskirish, maydalanish va boshqa shikastlanish belgilariga ega bo'lgan qismlarni aniqlash 3. Troslar, tormoz tizimi, harakatlashish mexanizmlari va boshqaruv bloklarining texnik holatini tekshirish 4. Vizual ko'rik natijalari asosida profilaktik ta'mirlash yoki qism almashtirish bo'yicha qaror qabul qilish <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Vizual ko'rik uslublarini bilish va ularni amalda qo'llash</p> <p>Lift tizimlaridagi asosiy agregatlarni tanib olish va tahlil qilish</p> <p>Ko'zdan kechirish natijalarini hujjatlashtirish va aniq kamchiliklar to'g'risida axborot berish</p> <p>Profilaktik xizmat ko'rsatish bo'yicha grafiklar va texnik reglamentlarga amal qilish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Lift qurilmalari va agregatlarining tuzilishi, funksiyalari va ishlash prinsiplari</p> <p>Vizual ko'rik standartlari va xizmat ko'rsatish reglamentlari</p> <p>Eskirish, tarqoqlik, deformatsiya va boshqa texnik nuqsonlarni vizual aniqlash mezonlari</p> <p>Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi va ko'rik paytida bajarilishi lozim bo'lgan xavfsizlik choralari</p> <p>Mehnat harakatlari:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liftni barcha ish rejimlarida ishga tushirish va tekshirish 2. Qavatlar o'rtasida harakat, eshiklarning ochilishi/yopilishi, to'xtash aniqligi va yuk ko'tarish tizimi ishlashini kuzatish 3. Himoya tizimlarini tekshirish
	<p>E2.02.3- Liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini tekshirish</p>	

		<p>4. Ish rejimida aniqlangan nosozliklarni qayd etish va kerakli choralarni ko'rish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Lift boshqaruv paneli va tekshiruv asboblardan foydalanish</p> <p>Barcha ish rejimlarini farqlash va ularning texnik talablariga muvofiqligini baholash</p> <p>Aniqlangan xatolarni yozma shaklda bayon qilish va mutasaddiga xabar berish</p> <p>Sinov vaqtida xavfsizlikni ta'minlash, tezkor holatlarda ishni to'xtatish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Lift tizimining turli ish rejimlari va ularning vazifalari</p> <p>Avtomatik boshqaruv, tormoz tizimi va xavfsizlik mexanizmlarining ishlash prinsiplari</p> <p>Sinov va tekshiruv tartiblari, mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi talablari</p> <p>Ishlashda standartlashtirilgan ko'rsatkichlar va tekshirish me'yorlari</p>
	<p>E2.03.3-Liftni belgilangan vakolat doirasida tekshirish</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Belgilangan vakolat va mas'uliyat doirasida liftni texnik ko'rikdan o'tkazish va uning umumiy holatini baholash</p> <p>2. Kasbiy vazifalarga muvofiq tartibda agregatlar, uzellar va xavfsizlik tizimlarini tekshirish</p> <p>3. Ma'suliyat vakolatiga kiruvchi nuqsonlar, shikastlanishlar va eskirish holatlarini aniqlash va qayd etish</p> <p>4. Tekshiruv natijalarini xujjatlashtirish, zarur hollarda ustalar va yuqori tashkilotlarga murojaat etish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Vakolat doirasini aniq bilish va faoliyatni shu chegarada amalga oshirish</p> <p>Texnik ko'rik mezonlariga rioya qilgan holda vizual va funksional tekshiruv o'tkazish</p> <p>Tekshiruv jarayonida axborot to'plash, baholash va tegishli shaxslarga xabar berish</p> <p>Jurnal, akt va boshqa xujjatlarni to'ldirish bo'yicha xujjatlashtirish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Liftni tekshirish bo'yicha amaldagi texnik reglamentlar, me'yoriy hujjatlar</p> <p>Vakolat va mas'uliyat chegaralarini belgilovchi ichki va sohaviy hujjatlar</p> <p>Lift uskunalarining texnik holatini baholash mezonlari va cheklovlari</p>

		Tekshiruv davomida mehnat muhofazasi va xavfsizlik qoidalari bo'yicha bilimlar
	Mas'uliyat mustaqillik:	1.Liftni o'rnatish ishlari belgilangan texnik reglamentlar va loyiha hujjatlariga muvofiq amalga oshirilganini baholash va qabul qilishni tashkil etish
		2.Montaj ishlari jarayonida aniqlangan texnik kamchiliklar yoki xatolarni rasmiylashtirish va ularni bartaraf etish yuzasidan taklif kiritish
		3.Qabul komissiyasi faoliyatini muvofiqlashtirish, tekshiruv natijalarini aktlash va tegishli idoralarga ma'lumotlarni taqdim etish
		4.Xavfsizlik, mehnat muhofazasi va montaj standartlariga rioya qilinishi ustidan nazoratni mustaqil amalga oshirish
E3.3- Lift uskunalari tekshirish, ta'mirlash va ishlatish	E3.01.3- Lift uskunalari ko'rik-tekshiruvdan o'tkazish	Mehnat harakatlari:
		1. Lift uskunalarning tashqi va ichki holatini ko'zdan kechirish, konstruktiv qismlarini vizual tekshirish
		2. Harakatlanuvchi uzellar va xavfsizlik tizimlarining ishlash holatini baholash
		3. Elektr uskunalari, boshqaruv shitlari, quvvat liniyalari va kontaktlarni nazorat qilish
		4. Ko'rik natijasida aniqlangan nuqsonlarni qayd etish, hujjatlashtirish va zarur holda ta'mirlash ishlarini tavsiya etish
		Ko'nikmalar:
		Vizual va texnik ko'rikni standart talablarga muvofiq o'tkazish
		O'lchov va tekshiruv asboblardan foydalanish
		Ko'rik natijalarini akt, jurnal va elektron shaklda rasmiylashtirish
		Olingan ma'lumotlarga asosan xulosa chiqarish va mas'ul shaxslarga axborot berish
		Bilimlar:
		Lift qurilmalarining tuzilishi, ishlash tartibi va xavfsizlik tizimlari
		Ko'rik va texnik tekshiruvni o'tkazish tartibi, mezonlari va muddatlari
		Elektr va mexanik tizimlardagi eng keng tarqalgan nosozliklar va ularning belgilari
	Mehnat muhofazasi va sanoat xavfsizligi qoidalari, ayniqsa tekshiruv paytida amal qilinadigan talablar	
	Mehnat harakatlari:	
	1. Mexanik uskunalarni demontaj qilish va tekshirish	

	E3.02.3- Liftlarning mexanik uskunalari ta'mirlash	2. Aniqlangan mexanik nosozliklarni bartaraf etish, zarur qismlarni ta'mirlash yoki yangisiga almashtirish
		3. Mexanik tizimlarni qayta yig'ish va to'g'ri yugurishini sinovdan o'tkazish
		4. Ta'mirdan so'ng texnik hujjatlarga muvofiq holda yuritma va aktlar tuzish
		Ko'nikmalar:
		Mexanik uzellarni to'g'ri ajratish, yig'ish va ularni ihotaga qilingan qismlarga zarar yetkazmasdan ta'mirlash
		Asbob-uskunalar bilan ishlash
		Mexanik tizimlardagi tozalash, moylash, yuvish va montaj ishlarini to'g'ri bajarish
		Ta'mirlash paytida xavfsizlik qoidalariga rioya qilish va nosozlikni tezda aniqlash
		Bilimlar:
		Liftlarning mexanik qismlari tuzilishi va ularning ishlash prinsiplari
		Mexanik nosozliklarning belgilari, sabablari va bartaraf etish usullari
		Ta'mirlashda ishlatiladigan asbob-uskunalar, ehtiyot qismlar va materiallar
		Ta'mirlash ishlari vaqtida mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalariga
	E3.03.3- Liftning elektron jihozlarning ishlashini nazorat qilish.	Mehnat harakatlari:
		1. Liftning elektron boshqaruv paneli va boshqa elektron komponentlarini vizual va texnik ko'rikdan o'tkazish
		2. Elektron uskunalarning ishlash parametrlarini o'lchash
		3. Nazorat qurilmalari va sensorlarning to'g'ri faoliyat ko'rsatishini tekshirish
		4. Aniqlangan nosozliklar va xato signallar bo'yicha tezkor choralar ko'rish yoki mutaxassisga xabar berish
		Ko'nikmalar:
Elektron jihozlarning asosiy turlari va ularni ishlatish		
Elektr o'lchov uskunalari bilan foydalanish ko'nikmasi		
Elektron sxemalarni o'qish va diagnostika qilish		
Elektron jihozlarning bilan ishlashda texnik xavfsizlik qoidalariga rioya qilish		
Bilimlar:		
Liftning elektron boshqaruv tizimi va uning asosiy komponentlari tuzilishi		

		Elektron jihozlardagi ishlash parametrlari va ularni nazorat qilish usullari
		Diagnostika asboblari va ularning texnik imkoniyatlari
		Elektr xavfsizligi va sanitariya-gigiyena talablari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Lift uskunalari rejali ravishda ko'rikdan o'tkazish va aniqlangan nosozliklarni mustaqil tahlil qilishga mas'ul
		2. Ta'mirlash ishlarini belgilangan texnologik qoidalarga muvofiq tashkil etish va amalga oshirishga mas'ul
3. Liftning uzluksiz, xavfsiz va samarali ishlashini ta'minlash, texnik hujjatlarni yuritish va hisobot berishga mas'ul		
4. Mehnat muhofazasi, texnika xavfsizligi va ishlatish normalariga to'liq rioya qilish		
Texnik va/yoki texnologik talab		<p>1.Multimetr (elektr o'lchov asbobi) – kuchlanish, tok va qarshilikni o'lchash uchun;</p> <p>2.Izolyatsiya o'lchagich (megaommetr) – kabellar va obmotkalar izolyatsiyasini tekshirish uchun;</p> <p>3.Mexanik asboblari to'plami (gayechniy klyuchlar, otvertka, tiski, balg'a, zajimlar va h.k.) – montaj va demontaj ishlari uchun;</p> <p>4.Moylash qurilmalari – harakatdagi qismlarni moylash uchun;</p> <p>5.Tros va podshipnik tekshiruv qurilmalari – mexanik qismlarning holatini aniqlash uchun;</p> <p>6.Lazer yoki raqamli urovner – lift shaxtasi va yuk ko'targich qismi tekshiruvda ishlatiladi;</p> <p>7.Diagnostika uskunalari (kontroller testeri, relelar sinov qurilmasi) – boshqaruv tizimlarini tekshirish uchun;</p> <p>8.Vizual ko'rik uskunalari (fonar, oyna, tozalash jihozlari) – ko'rik va profilaktika ishlari uchun;</p> <p>9.Portativ kompyuter/planshet – elektron boshqaruv tizimi bilan bog'lanish va ma'lumot o'qish/yozish uchun.</p>

Kasbning nomi:	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mashg'ulot nomining kodi:	74122
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi;</p> <p>Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi);</p> <p>Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi;</p> <p>Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim.</p> <p>Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevish, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarni hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	o'rta maxsus ta'lim umumiy o'rta ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba
Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-

Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-6 razryadli Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor		
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:	
	3	Liftlar bo'yicha mexanik	
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik	
	5	Elektr ko'tarish qurilmalari (liftlar) montajchisi	
	2	43220010	Liftlar bo'yicha dispetcherlik xizmati operatori xizmatchi
Mehnat funksiyalarining tasnifi			
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari		
F1.3- Liftning elektr tarkibiy qismlarini montaj qilish va ulanish ishlarini amalga oshirish.	F1.01.3- Elektr kabellari va ulanishlarni montaj qilish, ularni texnik standartlarga muvofiq o'rnatish.	O'qitish natijalari	
		Mehnat harakatlari:	
		1. Loyihaviy sxemaga muvofiq elektr kabellarining yo'nalishini belgilash va tayyorlash	
		2. Kabellarni trubalarga, kanallarga yoki devor bo'ylab mahkamlab o'rnatish	
		3. Elektr simlarini to'g'ri ulash, kontakt joylarini mustahkamlash	
		4. O'rnatilgan ulanishlarni tester yordamida tekshirish va texnik xavfsizlikka muvofiqligini baholash	
		Ko'nikmalar:	
		Elektr kabellarini aniq o'lchash, kesish va yo'naltirish bo'yicha amaliy ko'nikma	
		Ulash joylarini xavfsiz va mustahkam holatda tayyorlash	
		Tester yordamida tok o'tishini, uzilish yoki qisqa tutashuv mavjudligini aniqlash	
	Texnik standartlarga muvofiq montaj ishlarini toza, tartibli va xavfsiz bajarish		
	Bilimlar:		
	Elektr kabellari turlari, ularning belgilanishi va qo'llanish sohalari		
	Ulanish usullari va standart talablari		
	Elektr montaji uchun amal qilinadigan texnik va yong'in xavfsizligi qoidalari		
	Elektr sxemalarni o'qish va ularga muvofiq harakat qilish asoslari		
	F1.02.3-	Mehnat harakatlari:	
1. Boshqaruv panellari va uskunalar joylashuvi bo'yicha sxemani o'rganish			
2. Elektr jihozlarni belgilangan joyga mahkamlash uchun joy tayyorlash			
3. Panellar va qurilmalarni sxemaga muvofiq joylashtirib o'rnatish			
4. O'rnatilgan jihozlarning funksional holatini dastlabki sinovdan o'tkazish			

	Boshqaruv panellari va boshqa elektr uskunalarini to'g'ri joylashtirish va o'rnatish.	Ko'nikmalar:
		Sxema asosida panellar va qurilmalar joylashuvini aniq belgilash
		Boshqaruv uskunalarini to'g'ri va xavfsiz mahkamlash
		O'rnatilgan qurilmalarning simlarini ulash va ulanishlarni tekshirish
		Montajdan so'ng ishlashni sinab ko'rish va nosozlikni aniqlash
		Bilimlar:
		Boshqaruv panellari va elektr jihozlarning turlari va vazifalari
		Joylashtirish sxemalari va o'rnatish bo'yicha texnik hujjatlar
		Elektr xavfsizligi, yong'inga qarshi talablar va GOST/ISO standartlari
		Elektr uskunalarni mahkamlash va tekshirish usullari
	F1.03.3- Elektr ulanishlari sifatini tekshirish va izolyatsiya holatini nazorat qilish.	Mehnat harakatlari:
		1. Ulanishlarni vizual ko'zdan kechirish va mahkamlash holatini baholash
		2. Izolyatsiyaning yaxlitligi va mustahkamligini maxsus vositalar bilan tekshirish
		3. Elektr o'lchov asboblari yordamida o'tuvchanlik va qarshilikni aniqlash
		4. Aniqlangan kamchiliklar bo'yicha hisobot tayyorlash va tuzatish choralarini ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Ulanishlar va izolyatsiya holatini aniqlash uchun vositalarni to'g'ri qo'llash
		Izolyatsiya qarshiligini o'lchab, natijalarni standartlarga taqqoslash
		Yaroqsiz yoki nosoz joylarni aniqlab, ularni bartaraf etish
O'lchov va tekshiruv natijalari bo'yicha hujjatlarni rasmiylashtirish		
Bilimlar:		
Elektr ulanishlarning turlari va ularga qo'yiladigan sifat talablari		
Izolyatsiya materiallarining xossalari va normal ishlash mezonlari		
Elektr xavfsizligi qoidalari va tekshirish metodikasi		
Qarshilik va uzluksizlikni o'lchash vositalari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Texnik topshiriqqa muvofiq ishlarni mustaqil bajarish	
	2. Elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilgan holda montaj va ulanish ishlarini bajarish	
	3. Nosozliklar va xavfli holatlar haqida tegishli mutaxassislariga xabar berish	
	4. Jamoa bilan ishlashda mas'uliyatni zimmasiga olish va topshiriqlarni o'z vaqtida bajarish	

F2.3- Elektr uskunalarini profilaktik tekshirish, xizmat ko'rsatish va ta'mirlash ishlarini bajarish.	F2.01.3- Lift elektr jhozlarining holatini vizual va texnik usullar bilan tekshirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift elektr jhozlarini tashqi ko'rikdan o'tkazish
		2. Elektr ulanishlarni sinov asboblari bilan tekshirish
		3. Kuchlanish, qarshilik, tok kuchi kabi parametrlarni o'lchash
		4. Aniqlangan nuqsonlarni belgilash va hisobotga kiritish
		Ko'nikmalar:
		Vizual tekshiruv orqali nuqsonlarni aniqlash
		Multimetr, megometr kabi asbob-uskunalar bilan ishlay olish
		O'lchov natijalarini tahlil qilish va ularni hujjatlashtirish
		Tekshiruv davomida xavfsizlik choralariga qat'iy rioya qilish
	Bilimlar:	
	Lift tizimidagi asosiy elektr jhozlarining vazifasi va joylashuvi	
	Elektr toki, kuchlanish, qarshilik tushunchalari va ularga oid standartlar	
	Vizual va texnik tekshiruv usullari va ularning tartibi	
	Elektr xavfsizligi qoidalari va xavfli holatlar belgisi	
	F2.02.3- Elektr uskunalarini tozalash, yog'lash va ehtiyot qismlarni almashtirish.	Mehnat harakatlari:
		1. Uskunaning elektr qismlarini elektrdan ajratib, xavfsiz holatga keltirish
		2. Tegishli vositalar yordamida uskunani mexanik va elektr jihatdan tozalash
		3. Yog'lash punktlarini aniqlab, moylash ishlarini bajarish
		4. Eskirgan yoki shikastlangan ehtiyot qismlarni yangisiga almashtirish
Ko'nikmalar:		
Uskunalarni demontaj qilmasdan tozalash va moylashni amalga oshirish		
Yaroqsiz ehtiyot qismlarni aniqlash va ularni almashtirish tartibini bajarish		
Texnik hujjatlar asosida servis ishlari olib borish		
Ish joyida sanitariya va xavfsizlik qoidalari rioya qilish		
Bilimlar:		
Elektr uskunalarining tuzilishi va xizmat muddati		
Tozalash va moylash uchun foydalaniladigan vositalar va ularning xossalari		
Texnik xizmat ko'rsatish reglamenti va xavfsizlik choralari		

		Uskunalar katalogi va ehtiyot qismlarni aniqlash tartibi
	F2.03.3- Profilaktik ta'mir ishlarini reja asosida amalga oshirish va xronologiyasini yuritish.	Mehnat harakatlari: 1. Texnik xizmat ko'rsatish rejasi asosida profilaktik ta'mir ishlarini rejalashtirish 2. Asbob-uskunalarni holatini baholash va ta'mirga muhtoj qismlarni aniqlash 3. Profilaktik ta'mir ishlarini belgilangan muddatda va texnik hujjatlarga muvofiq bajarish 4. Amalga oshirilgan ishlar bo'yicha xronologik yozuvlar yuritish Ko'nikmalar: Reja asosida ishlash va ustuvorliklarni belgilash Texnik hujjatlarni o'qish va ularga amal qilish Xronologik yozuvlarni to'g'ri yuritish va hujjatlashtirish Mustaqil yoki jamoa bilan hamkorlikda ta'mirlash ishlarini samarali bajarish Bilimlar: Lift uskunalarining ta'mir va xizmat ko'rsatish reglamenti Ta'mir ishlarini bajarish ketma-ketligi va texnologik jarayonlari Xronologik nazorat jurnali va elektron hisobot tizimlari Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligi qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish joyida elektr uskunalarining xavfsizligini ta'minlash bo'yicha mas'ul 2. Belgilangan texnik reglament va xizmat ko'rsatish grafigi asosida mustaqil ishlashga mas'ul 3. Kutilmagan nosozliklarni aniqlash va ularni bartaraf etishda tashabbus ko'rsatadi 4. Hisobot va texnik hujjatlarni yuritish hamda ta'mirlash jarayonini hujjatlashtirishda mustaqil qarorlar qabul qilish
F3.3- Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, ularni bartaraf etish va ish holatida sinovdan o'tkazish.	F3.01.3- Elektr sxemalari bo'yicha nosozliklarni diagnostika qilish va aniqlash.	Mehnat harakatlari: 1. Elektr sxemalarini o'rganish va ularni tahlil qilish 2. Diagnostika asbob-uskunalaridan foydalangan holda nosozliklarni aniqlash 3. Sxemadagi aniq nosozlik joylarini izlab topish va ularni belgilash 4. Nosozlik yuzasidan dastlabki tahlilni tuzish va tuzatish rejasini ishlab chiqish Ko'nikmalar: Sxemani tahlil qilish, muammoni tez aniqlash Diagnostika vositalaridan to'g'ri va xavfsiz foydalanish Nosozlik holatini texnik til bilan hujjatlashtirish Xatolik sabablarini tahlil qilish va aniq yechimlar taklif qilish Bilimlar: Elektr sxemalarining tuzilishi va standart belgilari

		<p>Diagnostika jihozlari va ularning ishlash prinsiplari</p> <p>Turli elektr nosozliklarining sabablari va ularning ko'rinislari</p> <p>Elektr xavfsizligi va texnik xavfsizlik me'yorlari</p>
	<p>F3.02.3- Tezkor ta'mir ishlarini bajarish va texnik hujjatlarga muvofiq sog'lom holatga keltirish.</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Nosozlikni aniqlagan zahoti tezkor ta'mirlash bo'yicha zarur ishlarni rejalashtirish</p> <p>2. Ta'mirlash uchun zarur asbob-uskunalarni tanlash va tayyorlash</p> <p>3. Texnik hujjatlarga muvofiq ta'mirlash ishlarini bajarish</p> <p>4. Ta'mirlangan uskuna yoki tizimni ishga tushurish va sinovdan o'tkazish</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Nosozlikni tez va to'g'ri aniqlash va baholash</p> <p>Turli asbob-uskunalar bilan samarali va xavfsiz ishlash</p> <p>Ta'mirlash jarayonini texnik hujjatlar asosida tashkil etish</p> <p>Ta'mirdan keyingi tekshiruv va ishga tushirishni mustaqil bajarish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Elektr va mexanik tizimlarining asosiy tuzilishi va ishlash prinsiplari</p> <p>Tezkor ta'mirlash texnologiyalari va bosqichlari</p> <p>Texnik hujjatlarning talablari va ularni o'qish ko'nikmalari</p> <p>Mehnat muhofazasi, elektr xavfsizligi va yong'in xavfsizligi qoidalari</p>
	<p>F3.03.3- Liftni sinovdan o'tkazish, ishlashini monitoring qilish va baholash.</p>	<p>Mehnat harakatlari:</p> <p>1. Liftni ishga tushirishdan avval texnik ko'rik va tayyorgarlik ishlarini amalga oshirish</p> <p>2. Sinov rejimida liftning harakatlanishini nazorat qilish va o'lchovlarni qayd etish</p> <p>3. Ishlash parametrlarini texnik hujjatlarga muvofiq baholash</p> <p>4. Monitoring natijalari asosida holatni aniqlab, hisobot tayyorlash</p> <p>Ko'nikmalar:</p> <p>Liftni xavfsiz ishga tushurish va sinovdan o'tkazish bo'yicha amaliy ko'nikmalar</p> <p>Ishlash parametrlarini o'lchash va tahlil qilish</p> <p>Texnik hujjatlarni o'qish, ularga muvofiqligini tekshirish</p> <p>Monitoring jarayonini hujjatlashtirish va xulosa chiqarish</p> <p>Bilimlar:</p> <p>Liftlarning ishlash mexanizmi, elektr va mexanik tizimlari</p>

		Liftlar uchun amaldagi texnik reglament va sinov standartlari
		Monitoring usullari va ishlash ko'rsatkichlari
		Ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalari va texnik hujjatlar mazmuni
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1.Liftning elektr tizimidagi nosozliklarni aniqlash, texnik hujjatlarga muvofiq ularga texnik xizmat ko'rsatish va ularni mustaqil ravishda bartaraf etish bo'yicha mas'uliyatni o'z zimmasiga olish.
		2.Ishga tushirishdan oldin elektr tizimini to'liq sinovdan o'tkazish, xavfsizlik talablariga rioya qilish va ish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan xavf-xatarlarni oldindan baholash.
3.Texnik vositalardan to'g'ri foydalanish, zarurat tug'ilganda hamkasblar bilan maslahatlashish va jamoaviy muhitda mustaqil qarorlar qabul qilish qobiliyatiga ega bo'lish.		
4.Bajarilgan ishlar bo'yicha hujjatlarni yuritish, o'z ish faoliyatining natijalari uchun javobgarlikni his qilish va sifatli ta'mirlashni kafolatlash.		
Texnik va/yoki texnologik talab		<p>1.Multimetr (elektr tester) – kuchlanish, tok, qarshilik va uzilishlarni o'lchash uchun.</p> <p>2.Izolyatsiyani tekshirish qurilmasi (megometr) – kabellarning izolyatsion holatini tekshirish uchun.</p> <p>3.Avtomatik sinov qurilmalari – lift boshqaruv tizimini diagnostika qilishda.</p> <p>4.Portativ kompyuter yoki planshet – dasturiy diagnostika va parametr sozlash uchun.</p> <p>5.Qo'l asboblari to'plami (otvyortka, tangens, kalitlar, kleyma) – mexanik qismlarni sozlash, o'rnatish.</p> <p>6.Lift simulyatori yoki sinov stendi – o'quv va sinov jarayonlari uchun.</p> <p>7.Signalizatsiya va nazorat sensorlari – holat monitoringi uchun.</p> <p>8.Xavfsizlik vositalari – dielektrik qo'lqoplar, ko'zoynak, signal jilet, portativ yorug'lik.</p> <p>9.Texnik xizmat ko'rsatish reglamenti – liftlar uchun ishlab chiqaruvchi yoki normativ-huquqiy hujjatlar asosida belgilangan muddatli xizmat ko'rsatish talablari:</p> <p>Profilaktik ko'riklar (haftalik, oylik, yillik)</p> <p>Detal va tugunlarni moylash, sozlash, almashtirish</p> <p>Diagnostika va sinov bosqichlari:</p> <p>Ishga tushirishdan oldin – o'lchovlar, tugmalar va signal tizimi tekshiruvi</p> <p>Ishlayotganda – harakat silliqligi, tebranish, signal va blokirovka tizimi</p>

	<p>10. Elektr xavfsizligi me'yorlari: Kuchlanish ostidagi qismlarda ishlashdan oldin uzib qo'yish, Yerga ulash, dielektrik vositalardan foydalanish</p> <p>11. Texnik hujjatlar yuritish talablari: Sinov natijalari, bajarilgan xizmatlar va nosozliklar haqida jurnal yuritish, Hujjatlar elektron yoki qog'oz shaklida arxivlanishi zarur</p> <p>12. Liftlarni sertifikatlashtirish va reglamentlarga muvofiqligi: GOST, O'z DST, EN yoki ISO standartlariga rioya qilish, "O'zbekiston Respublikasida xavfsizlik talablariga javob beruvchi liftlar to'g'risida"gi texnik reglamentga muvofiqlik, Raqamli monitoring (IoT) tizimlaridan foydalanish, Avtomatlashtirilgan diagnostika va masofaviy boshqaruv tizimlari</p>
--	---

Kasbning nomi:	Lift bo'yicha texnik
Mashg'ulot nomining kodi:	31139
TMR bo'yicha malaka darajasi:	5
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Amaliy tajriba (ish staji)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	<p>18 yoshga to'lgan bo'lishi; Erkak va ayol (yuk ko'tarish va uzoq yurish talab qilinadi); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Jismoniy jihatdan sog'lom bo'lishi kerak, yurak-qon tomir kasalliklari, orqa-miya muammolari va nafas yo'llari kasalliklari bo'lmasligi lozim. Ishga munosabat va xulq-atvor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kasbiy faoliyat doirasida vujudga keladigan turli masalalar yechimini topish usullarini tanlay olish; - Rahbar tomonidan belgilangan maqsadga erishish uchun jamoada ishlay olish; - O'zining kasbiy malakasini va shaxsiy kamolotini takomillashtirib borish; - Jamoada va ma'lum vazifani bajarishga yo'naltirilgan guruhda ishlash, hamkasblar, rahbarlar va mijozlar bilan samimiy, xushmuomala hamda samarali muloqot qilish; - Ta'lim olgan tilida fikrini og'zaki va yozma ravishda ravon bayon qilish; - Umuminsoniy fazilatlarga ega bo'lish, o'z millatini va Vatanini sevis, u bilan faxrlanish, milliy urf-odatlar, qadriyatlarini hurmat qilish; - Professional vazifalarni samarali bajarish uchun zarur bo'ladigan ma'lumotlarni qidirish; - Kasbiy faoliyatida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash; - Kasbga doir hujjatlar bilan ishlash; - Kasbiy faoliyatda xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalariga amal qilish Ko'nikmalarlariga ega bo'lish; - Sanoat va nosanoat tashkilotlarda vujudga keladigan chiqindilarni atrof-muhitga zarar yetkazmaslik choralarini ko'rish va utilizatsiya qilish; - Sohaga oid ekologik madaniyatga rioya qilgan holda faoliyat olib borish.
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta maxsus professional ta'lim
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim + norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba

Kasbiy standartlar reestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	-	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Liftlar bo'yicha mexanik
	3	Liftlar bo'yicha elektromexanik
	3	Liftlarga xizmat ko'rsatish bo'yicha elektromontyor
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
G1.5- Lift uskunalari va tizimlarining texnik holatini kuzatish, profilaktik tekshiruvlarni amalga oshirish	G1.01.5- Liftning mexanik va elektr qismlarini vizual va amaliy usullar bilan tekshirish.	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Liftning elektr ta'minoti tizimini vizual ko'zdan kechirish
		2. Mexanik qismlarni (arqon, blok, rels va tormoz) amaliy tekshirish
		3. Signal va himoya tizimlarining ishlash holatini sinovdan o'tkazish
		4. Tekshiruv natijalarini texnik jurnalga qayd qilish.
		Ko'nikmalar:
		Vizual tekshirish asosida nosozliklarni aniqlash.
		Elektr va mexanik qismlarni texnik vositalar bilan testdan o'tkazish.
		Aniqlangan kamchiliklarni hujjatlashtirish.
	Me'yoriy talablar asosida ishlashni tashkil etish.	
	Bilimlar:	
	Lift tizimining asosiy mexanik va elektr qismlari tuzilishi.	
	Diagnostika va texnik tekshiruv mezonlari.	
	Xavfsizlik texnikasi va mehnat muhofazasi qoidalari.	
	Vizual va amaliy tekshirish usullari.	
	G1.02.5- Belgilangan texnik xizmat reglamenti asosida profilaktik ko'riklarni o'tkazish.	Mehnat harakatlari:
5. Lift uchun belgilangan texnik xizmat jadvalini o'rganish va unga rioya qilish.		
6. Mexanik va elektr uzellarni profilaktik tekshirish va yog'lash ishlarini bajarish.		
7. Eskirgan yoki shikastlangan qismlarni aniqlab almashtirishga tayyorlash.		
	8. Ko'rik natijalarini texnik xizmat hujjatlariga rasmiylashtirish.	

		Ko'nikmalar:
		Texnik xizmat jadvaliga muvofiq ishlarni o'z vaqtida bajarish.
		Lift komponentlarining ishlash holatini aniqlash va xizmat ko'rsatish.
		Texnik hujjatlarni to'g'ri to'ldirish va hujjatlashtirish.
		Ish vaqtida xavfsizlik choralari amal qilish.
		Bilimlar:
		Liftlarga texnik xizmat ko'rsatish reglamenti va uning talablarini.
		Profilaktik xizmat ko'rsatish uslublari va texnologiyasi.
		Elektr, mexanik va boshqaruv tizimlarining asosiy tuzilmalari.
		Xavfsizlik texnikasi va texnik xizmat hujjatlarini yuritish qoidalari.
G1.03.5- Qurilmalarning ish parametrlarini aniqlash va ularning normalarga mosligini baholash.		Mehnat harakatlari:
		5. Lift tizimidagi qurilmalar (dvigatel, tormoz, sensorlar va boshqalar) ish parametrlarini o'lchash.
		6. O'lchov asboblari yordamida elektr va mexanik ko'rsatkichlarni aniqlash.
		7. Olingan natijalarni ishlab chiqaruvchi tomonidan belgilangan normativlar bilan solishtirish.
		8. Normaga mos kelmaydigan parametrlar haqida axborot berish va choralar ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Ish parametrlarini o'lchash asboblaridan to'g'ri foydalanish.
		Qurilmaning nosozligini aniqlash uchun tahliliy fikrlash.
		Me'yor va reglamentlarga muvofiqlikni baholay olish.
		Texnik hisobot tuzish va u orqali xizmat ko'rsatuvchi jamoani xabardor qilish.
		Bilimlar:
		Lift uskunalarning normal ish rejimlari va texnik me'yorlari.
		Asbob-uskunalar bilan o'lchov ishlarini bajarish tartibi.
		Mehnat va texnika xavfsizligi qoidalari.
O'lchov natijalarini baholash mezonlari va texnik hujjatlarni yuritish.		
Mas'uliyat mustaqillik:	va	1. Lift uskunalari va tizimlarining texnik holatini mustaqil kuzatish va tekshiruvlarni reja asosida bajarish

		2. Texnik nosozliklarni aniqlashda shaxsiy tashabbus ko'rsatish va zarur hollarda choralar ko'rish bo'yicha qaror qabul qilish
		3. Belgilangan reglament va texnik talablarga muvofiq tekshiruv natijalarini hujjatlashtirish va javobgarlikni olish
		4. Texnika xavfsizligi, mehnat muhofazasi va ekspluatatsiya qoidalariga qat'iy amal qilish orqali xavfsiz ish muhitini ta'minlash
G2.5- Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlar asosida bartaraf etish va sozlash	G2.01.5- Elektr va mexanik tizimlarda aniqlangan muammolarni to'g'ri baholash va sabablarini aniqlash.	Mehnat harakatlari:
		1. Nosozlik yoki muammoning dastlabki belgilarini aniqlash va tasniflash
		2. Elektr va mexanik komponentlarni ketma-ketlikda tekshirish orqali muammo joyini aniqlash
		3. Diagnostika usullari orqali nosozlik sabablari va ularning kelib chiqish manbasini tahlil qilish
		4. Muammoni bartaraf etish yo'llari haqida texnik xulosa tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Elektr va mexanik komponentlar nosozligini tezda aniqlash
		Muammoning texnik sabablari orasidagi bog'liqlikni tahlil qilish
		Texnik dokumentatsiya va sxemalardan foydalana olish
		Nosozlik holatini xolis baholash va aniqlangan xatolikni aniq ifodalay olish
	Bilimlar:	
	Lift tizimidagi asosiy elektr va mexanik qismlarning ishlash prinsiplari	
	Diagnostika va tahlil qilish usullari	
	Xatoliklarni aniqlash algoritmlari va ularning sabablari	
	Elektr xavfsizligi va jihozlarni xavfsiz holatda tekshirish qoidalari	
	G2.02.5- Ishlab chiqaruvchi va ekspluatatsiya hujjatlari asosida ta'mirlash ishlarini amalga oshirish.	Mehnat harakatlari:
1. Jihozga tegishli texnik hujjatlar bilan tanishib chiqish		
2. Nosoz yoki eskirgan qismlarni aniqlash va ularni ishlab chiqaruvchi ko'rsatmalari asosida almashtirish		
3. Ta'mirlash jarayonida zarur texnika xavfsizligi choralarni ko'rish		
4. Amalga oshirilgan ta'mirlash bo'yicha hisobot va texnik yozuvlarni rasmiylashtirish		
Ko'nikmalar:		
Texnik hujjatlardan aniq foydalanib, qismlarni to'g'ri aniqlash va ta'mirlash		

		Turli uskunalar yordamida ta'mirlash ishlarini xavfsiz va sifatli bajarish
		Yaroqsiz qismlarni standartga muvofiq almashtirish
		Amalga oshirilgan ishlarni hujjatlashtirish va nazorat hujjatlarini to'g'ri to'ldirish
		Bilimlar:
		Liftlarning texnik pasporti, ishlab chiqaruvchi hujjatlari va ekspluatatsiya reglamentlari
		Asosiy elektr va mexanik tizimlarning tuzilishi va ishlash prinsiplari
		Ta'mirlashda qo'llaniladigan standart uskunalar va vositalar
		Sifat nazorati va xavfsizlik standartlari
	G2.03.5- Nosoz bo'lgan qismlarni almashtirish, yog'lash, tozalash va qayta sozlashni bajarish.	Mehnat harakatlari:
		1. Nosoz yoki yaroqsiz holatdagi qismlarni aniqlash va ularni standartlarga muvofiq ajratib olish
		2. Yangi yoki ta'mirlangan qismlarni o'rnatish va sozlash ishlarini bajarish
		3. Harakatlanuvchi qismlarni yog'lash va texnik tozalash ishlarini olib borish
		4. Qayta yig'ilgan va sozlangan qismlarning ishlashini sinab ko'rish va nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Nosoz qismlarni aniqlash va ularni to'g'ri yechib olish
		Kerakli detallarni texnik tavsiflariga mos ravishda o'rnatish va sozlash
		Qismlarga texnik xizmat ko'rsatish: yog'lash, chang va ifloslikdan tozalash
		Ta'mirdan so'ng jihozning ishlashini xavfsiz va ishonchli tekshirish
		Bilimlar:
		Lift mexanizmlarining asosiy qismlari, ularning funksiyasi va nosozlik belgilari
Yog'lash, tozalash va sozlash texnologiyalari		
Amalga oshirilayotgan texnik xizmat va ta'mirlash ishlari bo'yicha xavfsizlik talab va me'yorlari		
Qismlarni almashtirishda qo'llaniladigan vositalar va uskunalar		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Aniqlangan nosozliklar yoki yetishmovchiliklarni texnik hujjatlarga muvofiq holda mustaqil ravishda baholash, tuzatish choralarini rejalashtirish va bajarishga mas'ul	

		2. Sozlash va tiklash ishlarini sifati, to'g'riligi va xavfsizlik talablariga muvofiqligini ta'minlash uchun mas'ul
		3. Zarur hollarda, nosozliklar sabablarini tahlil qilish va ularning takrorlanishini oldini olish bo'yicha texnik tavsiyalar tayyorlashga mas'ul
		4. Amalga oshirilgan ishlar haqida belgilangan tartibda hisobot tayyorlash yoki axborot berish va tegishli hujjatlarni rasmiylashtirishga mas'ul
		5. Xavfsizlik me'yorlariga rioya etilishini ta'minlash va yuqori darajada mustaqil qarorlar qabul qilishga javobgar
G3.5- Sinovdan o'tkazish ishlarini olib borish va liftning barcha ish rejimlarida to'g'ri ishlashini ta'minlash.	G3.01.5- Ta'mirlangan yoki xizmat ko'rsatilgan liftni barcha rejimlarda sinovdan o'tkazish.	Mehnat harakatlari:
		1. Lift tizimini texnik hujjatlarga muvofiq ishga tushirish va sinov rejimiga o'tkazish
		2. Liftning harakatlanish, to'xtash, eshik ochilishi/yopilishi va favqulodda holat rejimlarini tekshirish
		3. Sinov natijalarini standart ko'rsatkichlar bilan taqqoslash va baholash
		4. Aniqlangan kamchiliklar haqida texnik hujjatda qayd qilish yoki tuzatish choralarini ko'rish
		Ko'nikmalar:
		Liftni turli rejimlarda ishga tushirish va harakatini mustaqil nazorat qilish
		Ish parametrlarini aniq o'lchash va sinov natijalarini tahlil qilish
		Kamchilik yoki nosozliklarni aniqlash va ularning xavflilik darajasini baholash
		Texnik xizmatdan keyin liftning to'liq ishlashga tayyorligini hujjatlashtirish
		Bilimlar:
		Liftning barcha ish rejimlari bo'yicha texnik talablar
		Amaldagi texnik reglamentlar va sinov uslublari
		Liftning ish parametrlarini normativ hujjatlar asosida baholash tartibi
Sinov paytida texnika xavfsizligi qoidalari va himoya choralarini qo'llash		
G3.02.5- Qurilmaning xavfsizlik tizimlari va avtomatika ishlashini tekshirish.	Mehnat harakatlari:	
	1. Lift xavfsizlik tizimlarini ishga tushirib, ularning reaksiyasini kuzatish	
	2. Avtomatika tizimlarining dasturiy va texnik qismlarini tekshirish	
	3. Xavfsizlik qurilmalari ishini standartlarga muvofiq baholash	
	4. Nosozlik aniqlansa, ularni hujjatlashtirish va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish	

		Ko'nikmalar:
		Lift xavfsizlik tizimlarining funksional holatini tekshirib baholash
Avtomatika tizimlarining ishlashini analiz qilish va sozlamalarni tekshirish		
Elektrik sxemalar asosida xavfsizlik elementlarini aniqlash va sinovdan o'tkazish		
Xavfsizlikka oid nosozliklarni aniqlash va to'g'ri hujjatlashtirish		
Bilimlar:		
Lift tizimining xavfsizlik elementlari va avtomatika bloklarining ishlash prinsipi		
Xavfsizlik qurilmalarining texnik xususiyatlari va me'yoriy talablar		
Elektrik va dasturiy avtomatika komponentlarining diagnostika usullari		
Xavfsizlik bo'yicha texnika xavfsizligi me'yorlari va testlash tartib-qoidalari		
G3.03.5- Sinov natijalarini xizmat jurnaliga qayd etish va kerakli hisobotlarni tayyorlash.	Mehnat harakatlari:	
	1. Amalga oshirilgan sinov natijalarini aniqlik bilan xizmat jurnaliga yozib borish	
	2. Nosozliklar va ko'rilgan choralarni hujjatlashtirish	
	3. Hisobot shakllarini to'ldirish va rasmiylashtirish	
	4. Sinov va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha tegishli bo'limlarga axborot yetkazish	
	Ko'nikmalar:	
	Sinov natijalarini aniq va tushunarli tarzda yozma ravishda ifodalash	
	Rasmiy hujjatlar bilan ishlash va ularni to'g'ri rasmiylashtirish	
	Elektron va an'anaviy hujjat aylanish tizimlarida ishlash	
	Ma'lumotlarni tizimli tarzda tahlil qilib, hisobotlarda aks ettirish	
	Bilimlar:	
	Lift uskunalari o'ldirish xizmat jurnallarini yuritish tartibi va talablar	
	Texnik hujjatlarni to'ldirish standartlari va hisobot shakllari	
Sinov jarayonlari va ularning natijalarini rasmiylashtirish usullari		
Axborot xavfsizligi va hujjat aylanishi tartiblari		
Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ishni bajarishda yuqori darajadagi aniqlik va ehtiyotkorlikni talab qiluvchi sinov jarayonlarini mustaqil rejalashtirish va bajarishga mas'ul	

		<p>2. Liftning barcha ish rejimlarida xavfsiz va ishonchli ishlashini ta'minlash bo'yicha mustaqil qarorlar qabul qilish va ularni bajarishga javobgar</p> <p>3. Xavfsizlik talablariga muvofiqlikni ta'minlash uchun yuzaga kelgan nosozliklar yoki og'ishlar haqida o'z vaqtida tegishli bo'limlarga axborot berish va zarur choralarni ko'rishga mas'ul</p> <p>4. Sinov natijalarini hujjatlashtirish, ularni tahlil qilish va buning uchun mas'ul</p> <p>5. Mavjud reglament va ekspluatatsiya me'yorlariga tayanib, mustaqil ravishda texnik xulosa va tavsiyalarni tayyorlashga mas'ul</p>
<p>Texnik va/yoki texnologik talab</p>		<p>1. Mexanik montaj texnikasi: lift mexanizmlari, yo'lovchi va yuk ko'taruvchi kabinalarni o'rnatish va sozlash;</p> <p>2. Elektr ulash texnikasi: liftning elektr jihozlari (motor, tugmalar paneli, signalizatsiya tizimi) bilan ishlash;</p> <p>3. Diagnostika texnikasi: nosozliklarni aniqlash uchun zamonaviy testlash va diagnostika uskunalaridan foydalanish;</p> <p>4. Yog'lash va sozlash texnikasi: ishqalanish qismlarini xizmat muddati davomida texnik talabga binoan yog'lash va sozlash;</p> <p>5. Sinov va tekshiruv texnikasi: texnik xizmatdan so'ng liftning xavfsiz va to'g'ri ishlashini nazorat qilish.</p>

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartning rekvizitlari

1.	Kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining tasdiqlash hujjatlari:	Elektrotexnika va mashinasozlik sanoati sohalarida kasbiy malakalarni rivojlantirish bo'yicha tarmoq kengashining 2026-yil 16-yanvardagi 1-son bayoni
2.	Milliy malaka tizimini rivojlantirish institutining xulosasi:	KS-0063-son xulosa, 20.02.2026
3.	Kasbiy standart talqini va ishlab chiqilgan sanasi:	1.0-talqin, 13.02.2026
4.	Taxminiy qayta ko'rib chiqish sanasi:	20.01.2031

5.2. Kasbiy standartni ishlab chiqishga mas'ul tashkilot

O'zbekiston Elektrotexnika Sanoati korxonalari uyushmasi "O'zeltexsanoat" uyushmasi

(tashkilot nomi)

Boshqaruv raisi

M.M.Yunusov

(rahbarning lavozimi, imzosi va F.I.O.)

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxonalar) to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqaruv raisi o'rinbosari	Boyev A.Y.
2.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqaruv raisi maslahatchisi	Tolipov N.E.
3.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi boshqarma boshlig'i	Mirixakov M.M.
4.	"O'zeltexsanoat" uyushmasi bo'lim boshlig'i	Ulashov S.
5.	"ProSab" QK MChJ Sifat va texnologiyalar bo'limi boshlig'i	Karimov E.
6.	"O'zelektroapparat" AJ direktor o'rinbosari	P.Qurbanov

**ELEKTROTEXNIKA VA MASHINASOZLIK SANOATI SOHALARIDA
KASBIY MALAKALARNI RIVOJLANTIRISH BO‘YICHA
TARMOQ KENGASHI**

**KASBIY STANDART
ELEKTR KO‘TARGICH (LIFTLAR) LAR MONTAJCHISI**